

Kontrollutvalet i Sogn og Fjordane
Askedalen 2

6963 Leikanger

Rapport status for forvaltningsrevisjon av kulturminneforvaltninga i Sogn og Fjordane fylkeskommune

Viser til notat datert 08.03.18 med oversending av vedtak frå kontrollutvalet sak 6/18 Oppfølging-Forvaltningsrevisjon kulturminneforvaltning:

Vedtak:

1. *Kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune registrerer at mykje av forbetnings-arbeidet etter forvaltningsrevisjon av kulturminneforvaltninga er ferdig gjennomført.*
2. *Kontrollutvalet ber fylkesrådmannen vurdere om det er tilfredsstillande, og i tråd med intensjonen i vedtaket til fylkesutvalet, at det skal ta så lang tid å få gjennomført kartlegginga av kulturminne av regional verdi.*
3. *Utvalet ber om ny status på arbeidet i form av skriftleg tilbakemelding innan 13.05.2018, vedlagt dei omtalte malane i punkt 2c-d.*

Notatet her er ei tilbakemelding på punkt 2 og 3 i vedtaket.

Punkt 2

Kulturminne av lokal og regional verdi skal forvaltast etter plan- og bygningslova, og kommunane har eit særleg ansvar for å sikre ivaretaking av desse verdiane i den kommunale samfunns- og arealplanlegginga.

Fylkesrådmannen vurderer det slik at utarbeiding av ei liste over regionalt viktige kulturminne vil vere eit viktig verktøy i både kommunal og fylkeskommunal sakshandsaming og kunne danne grunnlag for kulturminnefaglege vurderingar i ulike samanhengar.

For at ei slik liste skal kunne fungere som eit fagleg grunnlag, vil det vere behov for å synleggjere grunnlaget for verdivurderingane. Utan ei slik verdivurdering, vil lista ha liten bruks- og nytteverdi i forvaltninga.

Fylkesrådmannen ser også at det vil vere tenleg å opprette god dialog med kommunane og utvalde institusjonar med interesser innafor kulturminnefeltet.

Grunnlaget for lista vil da basere seg på:

- Fylkeskommunen sin kunnskap om regionale kulturminneverdiar
- Dei lokale kulturminneplanane, utarbeidd av kommunane
- Innspel og vurderingar frå kommunane, Musea i Sogn og Fjordane eg Fortidsminneforeningen. avd. Sogn og Fjordane.

Kartlegginga inngår som del av regional plan for kultur og er lagt inn som tiltak i handlingsprogrammet. Det er også utarbeidd framdriftsplan for arbeidet, sjå vedlegg 1.

Arbeidet må gjennomførast innafor dei stillingsressursane kulturminneforvaltninga disponerer. Det må difor tilpassast øvrige arbeidsoppgåver på området. Dette, saman med behovet for dialog med

kommunane, gjer at det ikkje er realistisk å gjennomføre arbeidet innafør ein kortare tidramme enn skissert i vedlagde framdriftsplan.

Fylkesrådmannen meiner ut frå dette at den planlagde gjennomføringa er tilfredstillande ivareteke.

Punkt 3

Malar omtalt i punkt 2b-c i rapport datert 20.01.18 ligg vedlagt (vedlegg 2-29)

Med helsing

Tore Eriksen
Fylkesrådmann

Brevet er elektronisk godkjent og er utan underskrift

Vedlegg:

1. Prosjektplan regionalt viktige kulturminne
2. Budsjettmalar for arkeologiske registreringsundersøkingar
3. Rapportmal for arkeologiske registreringar
4. Akseptskjema for arkeologiske registreringsundersøkingar
5. Mal for vedtak om dispensasjon frå kulturminnelova § 8.1 (prøveprosjekt mellombels delegering)
6. Mal for tilråding dispensasjon frå § Lov om kulturminne 8.1
7. Mal for tilråding dispensasjon frå § Lov om kulturminne 8.2
8. Mal for tilråding dispensasjon frå § Lov om kulturminne 8.3
9. Mal for tilråding dispensasjon frå § Lov om kulturminne 8.4
10. Mal for brot på kulturminnelova
11. Funnskjema metalldetektorfunn
12. Mal for dispensasjon frå Lov om kulturminne § 19
13. Mal for dispensasjon frå lov om kulturminne § 15.
14. Mal for fredingsvarsel
15. Mal for utarbeiding av fredingsforslag
16. Mal for dokumentasjon i fredingssaker
17. Mal for oppmoding om utbetaling av midlar post 71 og 79 på Statsbudsjettet (regionalforvaltning.no)
18. Oversikt og rutinar for handsaming av kommunale planar med informasjon om lovheimel, fylkeskommunens rolle, ansvar i høve delegeringsreglementet, definerte ansvarsområder, samt rutinar for koordinering av arbeidet mellom plansjefen og fylkesdirektøren for næring og kultur (jf. sak 16/8492).
19. Mal for kulturminnefagleg uttale utan krav om § 9-undersøkingar
20. Mal for kulturminnefaglege uttale med varsel om § 9-undersøkingar
21. Mal for prosjektplan § 9-undersøkingar
22. Mal for tilbakemelding etter gjennomført § 9-undersøking
23. Mal for uttale til nydyrkingssøknader
24. Mal for klage til dispensasjonar frå Plan- og bygningslova
25. Mal for motsegnaker
26. Oversikt over godkjenningsrutinar for kulturminneforvaltninga sitt arbeid med kulturminnesaker
27. Mal for vedtak om dispensasjon frå kulturminnelova § 8.2 (prøveprosjekt mellombels delegering)
28. Mal for vedtak om dispensasjon frå kulturminnelova § 8.4 (prøveprosjekt mellombels delegering)
29. Sjekkliste i sakshandsaminga

Mottakar

Einar Ulla, SEK

Kopi til:

Paal Fosdal, FRM
Ingebjørg Erikstad, NKA
Jan Heggheim. NKA

Organisering og framdriftsplan for Kulturminne av regional verdi

Bestillar	FU- Oppfølging av forvaltningsrevisjonsarbeidet
Prosjektansvarleg	Eva
Prosjektleiar	Knut
Prosjektsekretær	Trainee
Arbeidsgruppe	Arlen, Karoline, Birgit, Glenn, Stig

Tekst frå notat til FU om oppfølging av punkt om behov for kartlegging av regionalt viktige kulturminne:

Kulturminneforvaltninga har i dag god oversikt over kulturminne av nasjonal verdi (freda etter lov om kulturminne og tilgjengeleg i kulturminnedatabasen Askeladden). Fylkesrådmannen ser at kulturminneforvaltninga i fylket manglar ei tilsvarande oversikt over kulturminne av regional verdi. Ei slik oversikt vil vere hensiktsmessig å utarbeide, då den vil fungere som ei sjekklister i fylkeskommunen sin sakhandsaming, vere til hjelp i råd og rettleiing overfor kommunane og fungere som eit grunnlag for kulturminnefaglege vurderingar i ulike samanhengar. Oversikten vil vise kva kulturminne forvaltninga per dags dato kjenner til og har vurdert som regionalt viktige. Lista må imidlertid supplerast og oppdaterast etter kvart som forvaltninga får ny og oppdatert kunnskap om dei regionale kulturminneverdiane.

Fylkesrådmannen vurderer at utarbeiding av ei slik liste med oversikt over viktige kulturminne av regional verdi også vil vere eit viktig bidrag til kommunane sitt arbeid med å identifisere, verdsetje og forvalte verneverdige kulturminne i tråd med nasjonale mål, jf. KMD sitt dokument «Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging». Kulturminne av lokal og regional verdi skal forvaltast etter Plan- og bygningslova og kommunane har difor eit særleg ansvar for å sikre ivaretaking av desse verdiane i den kommunale samfunns- og arealplanlegginga.

Med utgangspunkt i kunnskapen fylkeskommunen i dag har om dei regionale kulturminneverdiane og behovet for dialog med kommunar og utvalde institusjonar med interesser innafor kulturminnefeltet, er arbeidsomfanget knytt til utarbeiding av oversikten over kulturminne av regional verdi estimert til 4-6 månadsverk.

Ved utarbeiding av ei slik liste er det hensiktsmessig å ta utgangspunkt i:

- Fylkeskommunen sin kunnskap om regionale kulturminneverdiar*
- Dei lokale kulturminneplanane som kommunane har ansvar for å utarbeide. Nokre kommunar har ferdigstilt dette arbeidet, fleire har signalisert at dette vil vere på plass i løpet av 2017/18.*
- Samarbeid med kommunane ved at dei får høve til å kome med innspel og gje vurderingar av kva kulturminne dei ser som spesielt verdifulle i ein regional samanheng.*
- Samarbeid med Musea i Sogn og Fjordane ved at dei blir bedt om å kome med innspel.*
- Samarbeid med Fortidsminneforeningen, avdeling Sogn og Fjordane, ved at dei blir bedt om å kome med innspel.*

Prosjektperiode april 2018- november 2019

Aktivitet	Tidsrom	Merknad
Oppstartssamling kulturarvteamet	April 2018	Idedugnad og fordeling av arbeidsoppgåver
Innhenting av innspel frå fortidsminneforeninga, kommunane, musea m.fl	Mai-Juni	Be kommunane om deira vurdering av regionalt viktige kulturminne i lokal kulturminneplan og oversikt over areal regulert til bevaring/omsynssone
Gjennomgang av register, databaser, fylkesatlas, bevaringsområde i arealplanar, kulturminneplanar, egne arkiv, kulturhistorisk leksikon, årbøker, tidsskrift, nettressursar m.m.	Mai- september 2018	Omtale, verdivurdering, foto, kartavmerking
Systematisering av materialet	Oktober-desember 2018	
Utarbeiding av dokument	Januar-februar 2019	
Informasjon leggst ut på heimesida	Mars 2019	
Utsending til kommunane med oppmoding om ivaretaking (omsynssoner i arealplanar)	Mars 2019	
Innlegging i kulturminnesøk/Askeladden	Mars-November 2019	Informasjon om dette til kommunane

Arbeidsdokument i saka vert lagt i mappe på Q, og det vert oppretta eiga sak i ESA.

De vert rapportert om framdrift på teammøta.

Budsjett arkeologisk registrering

Sogn og Fjordane fylkeskommune				
Saksnr.		Saksbeh.:		
Prosjektnr.			Dato:	
Sted/ gård, kommune				
Tiltakshaver				
Adresse				
LØNNSKOSTNADER				
timekostnader	timer	à kr	direkte lønn	sos.utg. 40 % sum
Forarbeid		kr 260,00		
Delsum				
Feltarbeid		kr 260,00		
Delsum				
Etterarbeid		kr 260,00		
Delsum				
Sum lønnskostnader				
Indirekte kostnader 60 % av timekostnader				
DRIFTSKOSTNADER				
	antall	à kr		
Kost		kr 733,00		
Losji		kr 430,00		
Reiseutlegg				
Leiebil el. tilsvarende	Leiebil à kr 600			
Sum reise, kost og losji				
Forbruksmateriell og utstyr	(10 %)			
Sum driftskostnader				
KJØP AV TJENESTER				
Gravemaskin	à 1200 x totalt timetal i felt			
Annet teknisk utstyr				
Delsum				
Naturvitenskapliege analyser				
14C	Kolprøver à 4500			
annet				
Delsum naturvitenskap				
Andre konsulentttjenster				
Sum kjøp av tjenester				
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)				
			10 %	
SUM BUDSJETT (maksimum)				

Regnskap oppsummering arkeologisk registrering

Sogn og Fjordane fylkeskommune									
Saksnr.	0		Saksbeh.:	0					
Prosjektnr.	0		0				Dato:		
Sted/ gård, kommune	0								
Tiltakshaver	0								
Adresse	0								
LØNNSKOSTNADER									
timekostnader		timer		sum		sos.utg.			SUM
Forarbeid				kr	-	kr	-		
Budsjett	0		kr	-					
Differanse	0		kr	-					
Feltarbeid				kr	-	kr	-		
Budsjett	0		kr	-					
Differanse	0		kr	-					
Etterarbeid				kr	-	kr	-		
Budsjett	0		kr	-					
Differanse	0		kr	-					
Sum lønnskostnader	0		kr	-	kr	-	kr	-	
Budsjett	0		kr	-	kr	-	kr	-	
Differanse	0		kr	-	kr	-	kr	-	
Indirekte kostnader									
				60 % av timekostnader		kr		-	
DRIFTSKOSTNADER									
				Budsjett	Differanse				SUM
Kost			kr	-	kr	-			
Losji			kr	-	kr	-			
Reiseutlegg			kr	-	kr	-			
Leiebil el. tilsvarende			kr	-	kr	-			
Sum reise, kost og losji			kr	-	kr	-	kr	-	
Forbruksmateriell og utstyr	(10 %)						kr	-	
Sum driftskostnader							kr	-	
KJØP AV TJENESTER									
				Budsjett	Differanse				SUM
Gravemaskin			kr	-	kr	-			
Annet teknisk utstyr			kr	-	kr	-			
Delsum			kr	-	kr	-	kr	-	
Naturvitenskaplige analyser	antall			Budsjett	Differanse				
14C			kr	-	kr	-			
annet			kr	-	kr	-			
Delsum naturvitenskap			kr	-	kr	-	kr	-	
Andre konsulenttenester			kr	-	kr	-			
Sum kjøp av tjenester							kr	-	
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)									
0			kr	-	kr	-	kr	-	
SUM REGNSKAP				Budsjett	Differanse		kr	-	
			kr	-	kr	-	kr	-	

Budsjett arkeologisk registrering

Saksnr.		Saksbeh.:			
Prosjektnr.			Dato:		
Sted/ gård, kommune					
Tiltakshaver					
Adresse					
TIMEKOSTNADER					
	timer		à kr		sum
Forarbeid		kr	768	kr	-
Feltarbeid u/overnatting		kr	768	kr	-
Feltarbeid m/overnatting		kr	1 024	kr	-
Etterarbeid		kr	768	kr	-
Sum timekostnader	0			kr	-
REISEUTGIFTER					
Reiseutlegg					
Leiebil el. tilsvarende					
Sum reiseutgifter					kr -
KJØP AV TJENESTER					
Gravemaskin					
Annet teknisk utstyr					
<i>Delsum</i>					<i>kr -</i>
Naturvitenskaplige analyser					
14C					
annet					
<i>Delsum naturvitenskap</i>					<i>kr -</i>
Andre konsulenttenester					
Sum kjøp av tjenester					kr -
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)					
				kr	-
SUM BUDSJETT (maksimum)				kr	-

Regnskap oppsummering arkeologisk registrering

0									
Saksnr.	0	Saksbeh.:	0						
Prosjektnr.	0	0				Dato:			
Sted/ gård, kommune	0								
Tiltakshaver	0								
Adresse	0								
TIMEKOSTNADER									
		timer		à kr					SUM
Forarbeid			kr	768		kr			-
Budsjett	0				kr	-			
Differanse	0				kr	-			
Feltarbeid			kr	768		kr			-
			kr	1 024		kr			-
Budsjett	0				kr	-			
Differanse	0				kr	-			
Etterarbeid			kr	768		kr			-
Budsjett	0				kr	-			
Differanse	0				kr	-			
Sum timekostnader	0					kr			-
Budsjett	0				kr	-			
Differanse	0				kr	-			
REISEUTGIFTER									
				Budsjett		Differanse			SUM
Reiseutlegg		kr	-		kr	-			
Leiebil el. tilsvarende		kr	-		kr	-			
Sum reiseutgifter		kr	-		kr	-	kr		-
KJØP AV TJENESTER									
				Budsjett		Differanse			SUM
Gravemaskin		kr	-		kr	-			
Annet teknisk utstyr		kr	-		kr	-			
Delsum		kr	-		kr	-	kr		-
Naturvitenskaplige analyser	antall			Budsjett		Differanse			
14C		kr	-		kr	-			
annet		kr	-		kr	-			
Delsum naturvitenskap		kr	-		kr	-	kr		-
Andre konsulent tjenester		kr	-		kr	-			
Sum kjøp av tjenester							kr		-
Håndtering av funn, prøver og dokumentasjonsmateriale (inntil 10 % av lønnskostnader)									
0		kr	-		kr	-	kr		-
SUM REGNSKAP									
				Budsjett		Differanse			
		kr	-		kr	-	kr		-

SOGN & FJORDANE FYLKESKOMMUNE
KULTURAVDELINGA

RAPPORT FRÅ
KULTURMINNEREGISTRERING

SKYGGEELV VASSKRAFTUTBYGGING

GNR/BNR 94/1, 93/1, 93/2

GAULAR KOMMUNE

Utsyn frå Skyggeelv mot Dalsfjorden og Bygstad. Mot SV. Foto: Glenn Heine Orkelbog.

Kommune:
Gardsnamn:
Gnr/Bnr:

Tiltakshavar:
Adresse:

Namn på sak:
Saksnummer:
Prosjektnummer:

Registrering utført:
Rapport utført:

Ved:
Ved

Autom. freda kulturminne i området: Nyare tids kulturminne i området:		Askeladden id
Timar i felt (inkl. køyring):		
Timar for og etterarbeid:		
Tal på C14 prøver:		
Kostdøgn i felt:		
Tal på natt-tillegg:		
Utgifter/innkjøp i kr:		
Dagar med helgeovernattingar i samband med feltarbeid:		
Dagar med helgeovernattingar i samband med rapportskriving:		

SAMANDRAG

I alt vart det registrert automatisk freda kulturminne innanfor planområdet. (Evt. I samband med kulturminneregistreringa av ... vart det ikkje gjort funn av automatisk freda kulturminne eller indikasjonar på slike.

Planområdet vart undersøkt ved maskinell sjakting/graving av prøvestikk/ overflaterregistrering supplert med graving av prøvestikk, der det primært vart leita etter fornminnekategori frå periode. Tal dagsverk vart nytta i felt og tal dagsverk er nytta på etterarbeid. Tal C14 prøver er sendt inn til datering.

Ingen automatisk freda kultuminne vart påvist.

Automatisk freda kulturminne er påvist fordelt på tal lokalitetsflater. Totalt vart tal førhistoriske strukturar påvist. Tal nyare tids kulturminne, i form av vart og påvist.

BAKGRUNN FOR PLANEN:

Sogn og Fjordane fylkeskommune ved Kulturavdelinga gjennomførte ei arkeologisk registrering på stad i perioden dato. Bakgrunn for registreringa er tiltakshavar sin plan/tiltak om ... Registreringa vart utført for å oppfylle tiltakshavars undersøkingsplikt jamfør § 9 i lov om kulturminne.

OMRÅDET

Skildre kort kvar planområdet ligg, og kva arealføremål det er og gbnr. Gje ein kort skildring av planområdets avgrensing og av lokaltopografi i planområdet. Skildre kort terrenget (ved store planar skildre delområde). Gje ei kort skildring av kjende kulturminne i nærområdet.

Oversiktskart, kommune. Karta finn de på fylkesatlas.no.

STRATEGI OG METODE

DELTAKARAR OG TIDSROM

STRATEGI OG METODE

Skildre kort dei arbeidsmetodar som er nytta, kor mange prøvestikke/ sjakter som er gravde/ åpna og kor mange av dei som var positive/ negative.

RESULTAT

AUTOMATISK FREDA KULTURMINNE

Lokalitetsskildring, avgrensing av lokalitetsflata. Kva er potensialet for funn utanfor eller i tilknytning lokalitetsflata? Viktig! Kvar ligg lokalitetsflata i høve til planen/tiltaket? Påviste kulturminne skal alltid relaterast til plan/tiltak. Bruk Askeladden id når du skildrar dei ulike lokalitetane/ kulturminna.

Dette skal vere med:

- Lok namn Askeladden id
- Gbnr/ bnr
- Kulturminnekategori
- Tal på strukturar
- Breidde, djupne
- Skildring av kulturminnet/ laget
- Datering/ periode
- Utstrekning på funnforande område, i kvadratmeter.

Ta gjerne med bilete og kart (struktureliste kjem som vedlegg).

Kulturhistorisk vurdering av dei automatisk freda kulturminna

Kva er tilstanden til kulturminna? Kor stor vitskapleg verdi har dei? Kor stor pedagogisk verdi har dei? Kor unike er dei i Sogn & Fjordane / i nasjonal samanheng? Er dei typiske representantar for sin kategori? Ligg dei i ein spesiell sameanheng til andre kulturminne / andre miljøverdiar?

NYARE TIDS KULTURMINNE

Skildre kulturminna og kvar dei ligg i planområdet. Ta gjerne med bilete og kart.

KONKLUSJON

STAD 00.00 2012

.....
Feltleiar / Sakshandsamar

Vedlegg:

- Vedlegg 1. Liste over strukturar
- Vedlegg 2. Liste over sjakter
- Vedlegg 3. Liste over trekolprøver
- Vedlegg 4. Funnliste
- Vedlegg 5. Fotoliste
- Vedlegg 6. Foto
- Vedlegg 7. Innmålingar
- Vedlegg 8. Teikningar
- Vedlegg 9. 14C-dateringar

:

Under denne setninga er det lagt inn eit sideskift slik at neste avsnitt alltid vil begynne øvst på ei ny side. Dette gjer at du kan gjere endring i sjølve rapporten utan at det fører til at vedleggssidene flyttar på seg.

VEDLEGG 1: STRUKTURLISTE

Snr	Sjakt	Askeladden id	Lok	Type struktur	Storleik	Skildring	Foto

VEDLEGG 2: LISTE OVER SJAKTENE

Sjakt	Gbnr.	Storleik	Undergrunn	Masse over	Strukturar/Funn	Sjakta av

VEDLEGG 3: LISTE OVER TREKOLPRØVER

KP nr:	Struktur	Sjakt	Lok	Vekt	Beta	Type	Datering (2 sigma)

VEDLEGG 4: FUNNLISTE

Nr.	Motiv	Storleik	Dato	Teiknar

VEDLEGG 5: FOTOLISTE

Nr.	Motiv	Retning	Dato	Fotograf
<i>1</i>				
<i>2</i>				
<i>3</i>				
<i>4</i>				
<i>5</i>				
<i>6</i>				
<i>7</i>				
<i>8</i>				
<i>9</i>				
<i>10</i>				
<i>11</i>				

VEDLEGG 6: FOTO**VEDLEGG 7: INNMÅLINGAR****VEDLEGG 8: TEIKNINGAR****(TEIKNINGAR**

Legg ved reinteikna teikningar som ikkje er teke med i teksten ovanfor. Det er ikkje nødvendig å teikne alt i illustrator. Illustrator er best eigna til å lage lokalitetsskisser, oversikt over funnførande sjakter, og til å teikne utvalde profilar/strukturar som har vorte snitta.)

VEDLEGG 9: 14C DATERINGAR

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
 MIAMI, FLORIDA, USA 33155
 PH: 305-667-5167 FAX: 305-663-0964
 beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Berit Gjerland

Report Date: 6/21/2011

Kulturavdelinga

Material Received: 6/2/2011

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 300132 SAMPLE : 07-4909-S18 ANALYSIS : Radiometric-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 400 to 350 (Cal BP 2350 to 2300) AND Cal BC 300 to 210 (Cal BP 2260 to 2160)	2300 +/- 40 BP	-25.7 o/oo	2280 +/- 40 BP

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12=-25.7;lab. mult=1)

Laboratory number: Beta-300132

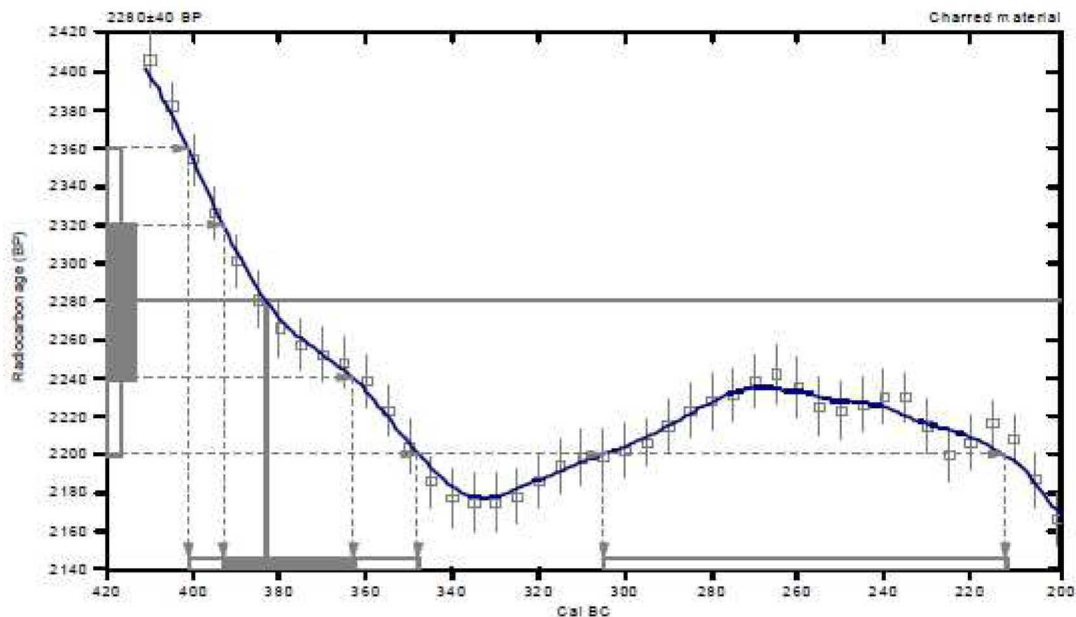
Conventional radiocarbon age: 2280±40 BP

2 Sigma calibrated results: Cal BC 400 to 350 (Cal BP 2350 to 2300) and
(95% probability) Cal BC 300 to 210 (Cal BP 2260 to 2160)

Intercept data

Intercept of radiocarbon age
with calibration curve: Cal BC 380 (Cal BP 2330)

1 Sigma calibrated result: Cal BC 390 to 360 (Cal BP 2340 to 2310)
(68% probability)

References:

Database used

INTCAL04

Calibration Database

INTCAL04 Radiocarbon Age Calibration

IntCal04: Calibration Issue of Radiocarbon (Volume 46, nr 3, 2004).

Mathematics

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates

Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2), p317-322

TEIKNINGAR

Legg ved reinteikna teikningar som ikkje er teke med i teksten ovanfor. Det er ikkje nødvendig å teikne alt i illustrator. Illustrator er best eigna til å lage lokalitetsskisser, oversikt over funnførande sjakter, og til å teikne utvalde profilar/strukturar som har vorte snitta.

Akseptskjema

Kulturminneregistrering i samband med reguleringsplan for ... ikommune. Sogn og Fjordane fylke.

Sak nr:

Tiltakshavar tek ansvar for følgjande:

	Nærings- og kulturavdelinga ynskjer utført/stadfesta:	Vert med dette stadfesta av tiltakshavar:
Kostnadsoverslaget vert akseptert	x	
Grunneigarar og brukarar er varsla om undersøkinga	x	
Eventuell avlingsskade vert erstatta	x	
Kabelpåvising vert bestilt og utført. Kablar vert merka med merkespray el. liknande (tele- ,fiber- og straumkablar, VA grøfter m.m.)	x	
Oppdaterte planar for tiltak vert oversendt før registreringa	x	
Tiltakshavar skaffar gravemaskin, minimum 13 tonn, med pusseskuff	x	

Fakturering

Namn og adresse, også e-postadr., til tiltakshavar:

Organisasjonsnummer/evt. personnummer:

Dato

Signering

Prøveprosjekt mellombels delegering av styresmakt i enkelte saker med heimel i kulturminnelova § 8 fyrste, andre og fjerde ledd

Brevmal for vedtak etter kml § 8. 1. ledd:

Stad, gnr/bnr, kommune, fylke. Type tiltak.

Løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne, jf. kulturminnelova § 8 fyrste ledd

Konflikt med id.nr. (xxxxxxx)

Vi viser til søknaden frå dykk som er datert (*dato*) om å få gjennomføre (*type tiltak*) på (gardsnamn), (gnr./bnr.), i (*namn på kommune*).

Tiltaket vil påverke (*type kulturminne*), som er automatisk freda i medhald av lov om kulturminner av 1978 nr. 50 km § 4 fyrste ledd pkt. xx.

Med heimel i kml § 3 fyrste ledd er inngrep i automatisk freda kulturminne forbode med mindre det ligg føre løyve etter kml § 8. (*Namn på fylkeskommunen*) er rett styresmakt i medhald til Miljøverndepartementet sitt delegasjonsvedtak av 24.3.2011.

Vedtak

Med heimel i kml § 8 fyrste ledd fattar (*namn på fylkeskommune*) følgjande vedtak:

I samanheng med (type tiltak) blir det med dette gitt løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne, (kva slags kulturminne), id xxxxxxx, på (gardsnamn), (gnr./bnr.), (namn på kommune).

Løyve blir gitt utan vilkår om ytterlegare arkeologiske undersøkingar. Tilstrekkeleg dokumentasjon er allereie gjennomført i samband med registrering som er utført av (namn på fylkeskommune).

Løyvet gjeld berre det tiltaket det er søkt om.

Klagerett

De kan klage på vedtaket innan seks veker frå dette brevet vart mottatt, jf. kml § 8 fyrste ledd tredje punktum. Ei eventuell klage blir retta/adressert til Riksantikvaren, men skal sendast til (*namn på fylkeskommune*).

Framdrift og gjennomføring

Tiltaket skal gjennomførast i tråd med søknaden. Større endringar i forhold til tiltaket det er søkt om, krev ny søknad. Tiltaket kan setjast i verk når klagefristen er utgått med mindre anna er avtalt spesielt.

Skildring av kulturminne

(Kort framstilling av registreringane og funna id xxxxxx, med forklaring på kva slags dokumentasjon som er gjennomført. Tolking av funna og datering. Kulturhistorisk samanheng.)

Skildring av tiltaket det er søkt om

(Kort framstilling av tiltaket det er søkt om og konflikten mellom foreslått tiltak og det automatisk freda kulturminne).

***(Namn på fylkeskommune)* merknader og vurdering av saka**

(Namn på fylkeskommune) legg til grunn at det i gjeldande sak berre vart påvist *(eitt eller eit avgrensa tal)* kulturminne av vanleg førekomst. I samanheng med dei arkeologiske undersøkingane som er gjennomført, er den vitskaplege kjeldeverdien til kulturminnet dokumentert av fylkeskommunen på ein tilfredstillande måte.

Kulturminnets verneverdi er vurdert som låg sett i forhold til verdien på det planlagde tiltakets private eller samfunnsmessige nytte.

(Namn på fylkeskommune) meiner at det kan gjevast dispensasjon for tiltaket det er søkt om i samsvar med vedtaket vårt, utan vilkår om ytterlegare arkeologiske undersøkingar.

Tilstrekkeleg dokumentasjon er allereie gjennomført i samband med registrering som er utført av *(namn på fylkeskommune)*.

Til slutt vil vi gjere merksam på at dersom det under anleggsarbeidet blir oppdaga andre automatisk freda kulturminne enn dei løyve gjeld for, skal arbeidet straks stoppe dersom det kan ha følgjer for kulturminnet/kulturminna. Fylkeskommunen skal då bli varsla, jf. kml § 8 andre ledd. Riksantikvaren eller ev. *(namn på fylkeskommune)* avgjer snarast mogeleg og seinast innan tre veker, om arbeidet kan fortsetje og fastset ev. vilkår for dette.

Vennleg helsing

Vedlegg: Kart stempla *(namn på fylkeskommune)* fylkeskommune og datert *(dato)*

Kopi med vedlegg til: Vedkomande forvaltningsmuseum

Riksantikvaren, Pb. 8196 Dep, 0034 Oslo

--- Tilråding fra fylkeskommune/Sametinget

Oversendelse av en kml. § 8 første ledd-sak til Riksantikvaren skal normalt inneholde følgende opplysninger/vurderinger:

Paragraf

Referanse til kml. § 8 første ledd i brevets overskrift.

Tiltakshaver

Opplysninger om hvem som er tiltakshaver, navn og adresse. Opplysninger om tiltakshaver er representert ved advokat eller annen fullmektig. Navn og adresse på vedkommende.

Tiltakets status

Opplysninger om tiltaket regnes som et offentlig, større privat eller mindre privat tiltak.

Grunneier

Navn og adresse på grunneier(e)/brukere som er/blir berørt av tiltaket.

Eiendomsopplysninger:

Gårds/stedsnavn

Korrekt navn på den gård (matrikelgård) eller adresse som er berørt i brevets overskrift.

Gnr/bnr

Opplysninger om gårds- og bruksnummer i brevets overskrift.

Kommune

Navn på kommune i brevets overskrift.

Fylke

Navn på fylke i brevets overskrift.

Opplysninger om tiltaket:

Tiltaket

Kortfattet beskrivelse av det omsøkte tiltaket, men med nødvendige detaljer: Type, omfang, gjennomføringstidspunkt, plan for fremdrift osv.

Bakgrunn

Saken

Kortfattet redegjørelse for hva som har skjedd før oversendelse av saken til Riksantikvaren. (Dialog med tiltakshaver, kommune, møter, brev, avtaler, tidligere disp. vedtak, tidligere utgravinger, tilretteleggingstiltak/planer om slike m.m.)

Frister

Opplysninger om frister som evt. gjelder i saken.

Planstatus

Opplysninger om gjeldende arealdisponering for det omsøkte området i kommuneplan, kommunedelplan, reguleringsplan eller bebyggelsesplan, evt. om området er uregulert osv.

Tillatelser

Opplysninger om hva slags tillatelser som kreves, evt. er gitt, av andre offentlige myndigheter.

Samfunnsmessige og/eller private konsekvenser

Fylkeskommunen/Sametinget skal vurdere de samfunnsmessige og/eller private konsekvensene ved å tillate tiltaket opp mot konsekvensene dette vil ha for de berørte automatisk fredete kulturminner.

Kulturhistorisk beskrivelse

En kortfattet beskrivelse av kulturhistoriske forhold i området, innbefattet topografi og naturgrunnlag. Området som beskrives må dekke både tiltaksområdet isolert sett, og automatisk fredete kulturminner som kan bli utilbørlig skjemmet som følge av tiltaket.

Berørte kulturminner

Opplysninger om de kulturminner som er registrert/kjent i det berørte området; antall, typer, datering, tilstand, avgrensing osv.

Id. nr.

Alle kulturminner som er berørt av tiltaket skal være lastet inn i [Askeladden](#) nasjonalt kulturminneregister).

Kjente funn og kulturminner

Opplysninger om kjente funn av oldsaker og kulturminner i nærheten av tiltaksområdet.

Alternativer

Redegjørelse for alternativer til tiltaket og en vurdering av disse.

Tilråding/vurdering

I oversendelsen til Riksantikvaren skal fylkeskommunen/Sametinget fremme en godt begrunnet og tydelig tilråding om det bør gis dispensasjon eller ikke. Hovedvekten legges på fylkeskommunens/Sametingets egen faglige vurdering av berørte kulturminneverdier i forhold til tiltakets samfunnsmessige konsekvenser/betydning og de konsekvenser det vil ha for tiltakshaver. Evt. forankring i fylkes(del)plan bør omtales.

Vilkår

Fylkeskommunen/Sametinget bør foreslå vilkår som de mener bør inngå som del av Riksantikvarens dispensasjonsvedtak. (Eks. utgraving, ikke utgraving, utgravingens omfang, overvåkning, tildekking osv.) Det kan også foreslås faglige problemstillinger som man mener bør ligge til grunn for granskingen.

Forskningsgravninger

Ved søknader om forskningsgravninger som gjennomføres av andre enn rette myndighet, skal fylkeskommunen/Sametinget i tillegg vurdere følgende forhold:

Foreslåtte faglige problemstillinger

Bestand av omsøkt kulturminne, lokalt, regionalt og evt. nasjonalt

Foreslått metodikk

Tidsramme

Finansiering og budsjett

Søkers kompetanse og praksis

Gjennomførbarhet

Vedlegg:**Søknad**

Kopi av tiltakshavers søknad/melding.

Kart

Oversiktskart og detaljkart som viser hvor tiltaket er plassert geografisk og hvor kulturminnet/-ne er registrert.

Sakspapirer

Det skal legges ved kopi av alle relevante sakspapirer. Søknader, brev, plantegninger, gjeldende arealplaner, arealplanforslag (fargelagte plankart med reguleringsbestemmelser) m.m.

Rapporter

Kopi av registrerings- og befaringsrapporter.

Fotografier

Fotografier som ikke inngår i rapporten, men som viser tiltaksområdet og evt. berørte kulturminner.

Illustrasjoner/tegninger

Skisser, felttegninger og eventuelle illustrasjoner som viser området, kulturminnene og forholdet mellom tiltak og kulturminner/kulturmiljø.

Tilråding fra fylkeskommunen/Sametinget

Oversendelse av en kml. § 8 annet ledd-sak til Riksantikvaren skal normalt inneholde følgende opplysninger/vurderinger:

Paragraf

Referanse til [kml. § 8 annet](#) ledd i brevets overskrift.

Tiltakshaver

Opplysninger om hvem som er tiltakshaver; navn og adresse. Opplysninger om tiltakshaver er representert ved advokat eller annen fullmektig, vedkommendes navn og adresse.

Tiltakets status

Opplysninger om tiltaket regnes som et [offentlig, større privat eller et mindre privat tiltak](#).

Grunneier

Navn og adresse på grunneier(e)/brukere som er berørt av tiltaket.

Eiendomsopplysninger:

Gårds/stedsnavn

Korrekt navn på den gård (matrikelgård) eller adresse som er berørt i brevets overskrift.

Gnr/bnr

Opplysninger om gårds- og bruksnummer i brevets overskrift.

Kommune

Navn på kommune i brevets overskrift.

Fylke

Navn på fylke i brevets overskrift.

Opplysninger om tiltaket:

Tiltaket

Kortfattet beskrivelse av tiltaket, men med nødvendige detaljer: type, omfang, gjennomføringstidspunkt, plan for fremdrift osv.

Bakgrunn: Saken

Kortfattet redegjørelse for hva som har skjedd før oversendelse av saken til Riksantikvaren. Opplysninger om hva slags tiltak som er igangsatt, hvordan kulturminnet ble oppdaget, hvem som har vurdert saken tidligere, gitte tillatelser osv.

Opplysninger om at tiltaket er stoppet, av hvem, når (dato) og på hvilken måte.

Frister

Opplysninger om frister som gjelder i saken, (jf. retningslinjer kml. § 8 annet ledd).

Planstatus

Opplysninger om gjeldende arealdisponering for det omsøkte området i kommuneplan, kommunedelplan, reguleringsplan eller bebyggelsesplan evt. andre relevante arealdisponeringer.

Samfunnsmessige og/eller private konsekvenser

Fylkeskommunen/Sametinget skal vurdere de samfunnsmessige og/eller private konsekvensene ved å tillate tiltaket opp mot konsekvensene dette vil ha for de berørte automatisk fredete kulturminnene.

Kulturhistorisk beskrivelse

En kortfattet beskrivelse av kulturhistoriske forhold i området, innbefattet topografi og naturgrunnlag.

Området som beskrives må dekke både tiltaksområdet isolert sett, og automatisk fredete kulturminner som kan bli utilbørlig skjemmet som følge av tiltaket.

Berørte kulturminner

Opplysninger om de kulturminner som er fremkommet: Antall – typer – datering – tilstand – avgrensing av kulturminnene osv.

Id. nr.

Alle kulturminner som er berørt av tiltaket skal være lastet inn i [Askeladden](#) (nasjonalt kulturminneregister).

Kjente funn og kulturminner

Opplysninger om kjente funn av oldsaker og kulturminner i nærheten av tiltaks-/planområdet.

Potensial

Vurdering av potensial for ytterligere funn av arkeologiske/samiske kulturminner innenfor tiltaksområdet.

Alternativer

Redegjørelse for alternativer til tiltaket og en vurdering av disse.

Tilråding/vurdering

I oversendelsen til Riksantikvaren skal fylkeskommunen/Sametinget fremme en godt begrunnet og tydelig tilråding om det bør gis dispensasjon eller ikke. Hovedvekten legges på fylkeskommunens/Sametingets egen faglige vurdering av de berørte kulturminneverdier i forhold til tiltakets samfunnsmessige konsekvenser/betydning og de konsekvenser det vil ha for tiltakshaver. Evt. forankring i fylkes(del)plan bør omtales.

Vilkår

Fylkeskommunen/Sametinget bør foreslå vilkår som de mener bør inngå som del av Riksantikvarens dispensasjonsvedtak. (Eks. utgraving, ikke utgraving, utgravingens omfang, overvåkning, tildekking osv.) Det kan også foreslås faglige problemstillinger som man mener bør ligge til grunn for granskingen.

Vedlegg Kart

Oversiktskart og detaljkart som viser hvor tiltaket er plassert. geografisk og hvor kulturminnet/-ne er registrert.

Sakspapirer

Det skal legges ved kopi av alle relevante sakspapirer. Søknader, brev, plantegninger, gjeldende arealplaner, arealplanforslag (fargelagte plankart med reguleringsbestemmelser), m.m.

Rapporter

Kopi av registrerings- og befaringsrapporter.

Fotografier

Fotografier som ikke inngår i rapporten, men som viser tiltaksområdet og evt. berørte kulturminner.

Illustrasjoner/tegninger

Skisser, felttegninger og eventuelle illustrasjoner som viser området, kulturminnene og forholdet mellom tiltak og kulturminner/kulturmiljø.

Tilråding fra fylkeskommune/Sametinget

Oversendelse av en kml. § 8 tredje ledd-sak til Riksantikvaren skal normalt inneholde følgende opplysninger/vurderinger:

Paragraf

Referanse til [kml. § 8 tredje ledd](#) i brevets overskrift.

Tiltakshaver

Opplysninger om hvem som har utført/påbegynt tiltaket, navn og adresse. Opplysninger om tiltakshaver er representert ved advokat eller annen fullmektig. Navn og adresse på vedkommende.

Tiltakets status

Opplysninger om tiltaket regnes som et [offentlig, større privat eller mindre privat tiltak](#).

Grunneier

Navn og adresse på grunneier(e).

Eiendomsopplysninger:

Gårds/stedsnavn

Korrekt navn på den gård (matrikelgård) eller adresse det gjelder i brevets overskrift.

Gnr/bnr

Opplysninger om gårds- og bruksnummer i brevets overskrift.

Kommune

Navn på kommune i brevets overskrift.

Fylke

Navn på fylke i brevets overskrift.

Opplysninger om tiltaket: Tiltaket

Kortfattet beskrivelse av det tiltaket som er gjennomført, men med nødvendige detaljer: type, omfang, når tiltaket ble gjennomført m.m.

Inngrep

Hvordan har tiltaket påvirket kulturminnet? Tildekking, utilbørlig skjemming, fjerning (helt eller delvis) m.m.

Politianmeldelse

Dersom tiltaket er ulovlig igangsatt; er det politianmeldt, når og til hvilket politikammer? Kopi av anmeldelsen sendes Riksantikvaren.

Samfunnsmessige eller private konsekvenser

Fylkeskommunen skal vurdere de samfunnsmessige og/eller private konsekvensene ved å tillate tiltaket opp mot konsekvensene det vil ha for de berørte automatisk fredete kulturminnene.

Bakgrunn:

Saken

Kortfattet redegjørelse for hva som har skjedd i saken før oversendelse til Riksantikvaren (politianmeldelse, møter, brev, avtaler, befaringer skriftlige tillatelser osv.).

Frister

Opplysninger om hva slags frister som gjelder (jf. retningslinjer kml. § 8 tredje ledd).

Kulturhistorisk beskrivelse

En kortfattet beskrivelse av kulturhistoriske forhold, innbefattet topografi og naturgrunnlag. Dersom tiltaksområdet arealmessig er svært begrenset bør beskrivelsen gjelde for et større geografisk område enn det som er direkte berørt.

Berørte kulturminner: Registrerte kulturminner

Opplysninger om det berørte kulturminnet(ene): Antall, type, datering, tilstand, avgrensing m.m..

Skade

Nærmere opplysninger om hvordan kulturminnet evt. er skadet av tiltaket.

Id. nr.

Alle kulturminner som er berørt av tiltaket skal være lastet inn i [Askeladden](#) (nasjonalt kulturminneregister).

Tilråding/vurdering

I oversendelsen til Riksantikvaren skal fylkeskommunen/Sametinget fremme en godt begrunnet og tydelig tilråding for hvilken avgjørelse som bør treffes i saken.

Vilkår

Fylkeskommunen/Sametinget kan foreslå vilkår som de mener bør inngå som del av Riksantikvarens avgjørelse/vedtak. (Eks. krav om hvordan tilbakeføringen skal skje; dokumentasjon, utgraving, overvåkning m.m.)

Vedlegg: Kart

Oversiktskart og detaljkart som viser hvor tiltaket er plassert geografisk og hvor kulturminnet/-ne er registrert.

Sakspapirer

Det skal legges ved kopi av alle relevante sakspapirer, arealplanforslag (fargelagte plankart med forslag til reguleringsbestemmelser), kopi av gjeldende arealplaner, brev, kopi av politianmeldelser m.m.

Rapporter

Kopi av registrerings-/befaringsrapporter.

Fotografier

Fotografier som ikke inngår i den arkeologiske rapporten, og som viser gjennomført tiltak og/eller skadet kulturminne.

Illustrasjoner/tegninger

Skisser, felttegninger og eventuelle illustrasjoner som viser området, kulturminnene og forholdet mellom tiltak og kulturminner/kulturmiljø.

Tilråding fra fylkeskommunen/Sametinget

Oversendelse av en kml. § 8 fjerde ledd-sak til Riksantikvaren skal normalt inneholde følgende opplysninger/vurderinger:

Paragraf

Referanse til [kml. § 8 fjerde ledd](#) i brevets overskrift.

Tiltakshaver

Opplysninger om hvem som er tiltakshaver, navn og adresse. Når det gjelder [arealplaner](#) har Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) i brev av 05.12.1997 (se brevet nederst) klargjort at kommunen er å anse som tiltakshaver fra det tidspunkt planen er lagt ut til offentlig ettersyn.

Eiendomsopplysninger:

Gårds/stedsnavn

Korrekt navn på arealplanen og evt. berørte eiendommer i brevets overskrift.

Gnr/bnr

Evt. opplysninger om hvilke gårds- og bruksnummer som blir berørt.

Kommune

Navn på kommune i brevets overskrift.

Fylke

Navn på fylke i brevets overskrift.

Bakgrunn:

Tidligere saksgang

Kortfattet redegjørelse for hva som har skjedd i saken før oversendelse til Riksantikvaren (dialog med kommunen, møter, brev, avtaler, tidligere gitte dispensasjoner fra kulturminneloven osv.).

Opplysninger om planen Planforslaget

Opplysninger om planforslaget (foreslåtte arealbruksformål, planbestemmelser, plankart, retningslinjer osv.).

Opplysninger om gjeldende arealplaner for området (arealbrukskategorier i kommune(del)plan, reguleringsformål i reguleringsplan evt. bebyggelsesplan, gjeldende planbestemmelser, uregulerte områder osv.).

Frist

Opplysninger om hvilken frist som gjelder for fylkeskommunens/Sametingets endelige planuttalelse, jf. retningslinjer [kml. § 8 fjerde ledd](#). (Riksantikvarens brev til kulturminneforvaltningen av 26.03.04)

Opplysninger om tiltaket:

Tiltaket

Kortfattet beskrivelse av arealformålet som kommer i konflikt med kulturminnet (arealbruksformål, type, omfang/utnyttelsesgrad, planlagt fremdrift osv.).

Konflikt

Kortfattet beskrivelse av hva slags konflikt tiltaket medfører (skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller utilbørlig skjemming).

Samfunnsmessige og private konsekvenser

I alle saker skal planens samfunnsmessige konsekvenser vurderes av fylkeskommunen/Sametinget.

Kulturhistorisk beskrivelse

En kortfattet beskrivelse av kulturhistoriske forhold, innbefattet landskap, topografi og naturgrunnlag. Dersom planområdet er svært begrenset bør beskrivelsen gjelde for et større geografisk område enn det som er direkte berørt.

Berørte kulturminner: § 9-undersøkelsene

En redegjørelse for hva slags undersøkelser som er gjennomført for å avklare konflikten med automatisk fredete kulturminner i sammenheng med planforslaget, og omfanget av det arbeidet som er utført. Det må komme tydelig fram hvorvidt kml. § 9 anses som oppfylt.

Registrerte faste kulturminner

Opplysninger om de registrerte kulturminnene (antall, typer, datering, tilstand, avgrensing m.m.).

Id. nr.

Alle kulturminner som blir berørt av planlagt tiltak/arealplan skal være lastet inn i Askeladden (nasjonalt kulturminneregister).

Funn

Opplysninger om tidligere funn av oldsaker innenfor tiltaks-/planområdet.

Alternativer

Hvis andre alternativer for gjennomføring av tiltaket er vurdert (annen plassering, omfang, annet reguleringsformål osv.), skal det kort redegjøres for disse, med en kortfattet vurdering.

Tilråding/vurdering

Fylkeskommunen/Sametinget skal fremme en godt begrunnet og tydelig tilråding der berørte kulturminneverdier er vurdert i forhold til tiltakets samfunnsmessige konsekvenser/betydning. Evt. forankring i overordnet plan bør omtales.

Saken skal bare oversendes Riksantikvaren dersom fylkeskommunen/Sametinget anbefaler dispensasjon for de berørte kulturminnene.

Vilkår

Fylkeskommunen/Sametinget kan hvis ønskelig foreslå vilkår som de mener bør inngå som del av Riksantikvarens avgjørelse. (Eks. utgraving, ikke utgraving, utgravingens omfang, overvåkning, tilpassing av tiltaket (farge, materialbruk, avstand osv.). Det kan også foreslås problemstillinger som skal ligge til grunn for eventuell gransking.

Vedlegg:**Kart**

Med tilrådingen skal det foruten plankart følge oversiktskart og detaljkart som viser hvor tiltaket er plassert geografisk og hvor kulturminnet/-ne er registrert.

Sakspapirer

Det skal legges ved kopi av alle relevante sakspapirer, arealplanforslag (fargelagte plankart med forslag til reguleringsbestemmelser, retningslinjer osv.), kopi av eksisterende arealplaner, brev m.m.

Rapport

Kopi av registreringsrapporter.

Fotografier

Fotografier som ikke inngår i den arkeologiske rapporten og som viser tiltaksområde og berørte kulturminner.

Illustrasjoner/tegninger

Skisser, felttegninger og eventuelle illustrasjoner som viser området, kulturminnene og forholdet mellom tiltak og kulturminner/kulturmiljø.

Brev fra Miljøverndepartementet 5. desember 1997

- [Brev fra Miljøverndepartementet 05.12.1997](#)

(RA:sett dette i dokumentkortet, flettes over i mal: U.off., jf. offentleglova § 24 annet ledd)

ANMELDELSE FOR BRUDD PÅ LOV OM KULTURMINNER, GNR. , BNR. ,
KOMMUNE

Riksantikvaren/ fylkeskommune/Sametinget/ museum vil med dette anmelde
brudd på kulturminneloven av 9. juni 1978, nr. 50 (kml) § 27 jf. § .

Forholdets art

*(Gi en kort beskrivelse, for eksempel): Lovbruddet består i skade på automatisk fredet bergkunst
på gnr. , bnr. , kommune. (Gi en kort beskrivelse av kulturminnet.)*

Bakgrunn for saken

(Når og hvordan har man fått greie på lovbruddet, hvordan er saken håndtert fram til anmeldelsen.)

Riksantikvarens/Fylkeskommunens/Sametingets/museets undersøkelser

(Gi en nærmere beskrivelse av kulturminnet og fredningsstatus.

Hvem har foretatt undersøkelser/befaring og når?

*Hvilke skader er konstatert? Når antas forholdet å ha skjedd? Navn på eventuell(e) skadevolder(e)
oppgis hvis man kjenner dette eller tror man vet hvem det kan være.*

Fotografier vedlegges og forklares.

All øvrig relevant dokumentasjon som fredningsvedtak, dispensasjonsvedtak, brev, mv. vedlegges.)

Nærmere om det rettslige grunnlaget

Tiltakshaver har ved **handlingen/de handlinger** beskrevet foran opptrådt i strid med **(for
eksempel) kml § 3 første ledd** hvor det heter, sitat:

*"Ingen må – uten at det er lovlig etter § 8 – sette i gang – uten at tiltak som er egnet til å skade,
ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk
fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje."*

I straffebestemmelsen kml § 27 heter det, sitat:

*"Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forbud, påbud, vilkår eller bestemmelser gitt i eller i
medhold av loven her, straffes med bøter eller fengsel i inntil 1 år. Under særdeles skjerpende
omstendigheter kan fengsel i inntil 2 år anvendes. "*

(Gi opplysninger om brudd på andre lover, særlig kan brudd på plan- og bygningsloven være aktuelt.)

Eksempel :

*Tiltaket er også søknadspliktig som bygge- og anleggsarbeid etter plan- og bygningsloven (pbl) § 20-1.
Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget/museet har fått opplyst av kommune at det ikke på
forhånd er søkt om tillatelse til gravearbeidene.*

Det ikke å innhente tillatelse etter plan- og bygningsloven, kan i seg selv tilsi at det foreligger en uaktsom overtredelse av kulturminnelovens bestemmelser. En behandling etter plan- og bygningsloven skal normalt fange opp om det foreligger restriksjoner etter kulturminneloven.

Vurdering av skaden

(Hvor alvorlig er skaden? Dreier det seg om gjentakelsestilfelle? Gjelder det skade på et sjeldent eller spesielt verdifullt kulturminne antikvarisk sett? Gi en nærmere redegjørelse for det skadete/ødelagte kulturminnets kulturhistoriske/arkitektoniske verdi slik at politiet ser betydningen av saken. Legg ved bilder som illustrerer.)

Krav om erstatning mv.

Eksempel:

Riksantikvaren/Fylkeskommunen/Sametinget/museet planlegger - i samarbeid med museum - å restaurere det ødelagte kulturminnet (gravhaugen e.l.).

Det er aktuelt å fremme krav om erstatning for utgifter forbundet med *(f.eks. arkeologiske granskinger, som må til som følge av inngrepet/skaden)*. Vi ber om at dette kravet fremmes i forbindelse med straffesaken og vil senere dokumentere beløpet. Vi ber om snarlig underretning hvis politiet ønsker at restaureringsarbeidet må utsettes i påvente av en eventuell straffesak.

Krav om inndragning av utbytte

(Hvis anmeldte har hatt vinning av den straffbare handlingen bør dette angis, og man bør begjære inndragning av utbytte etter straffeloven (strl) § 34. man bør eventuelt også begjære inndragning etter strl § 35 av ting som er frembragt ved eller er gjenstand for den straffbare handlingen).

Det henvises for øvrig til Riksadvokatens rundskriv av 5. november 1986, der denne type saker er prioritert.

Kontaktpersoner

(Gi opplysning om at Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget/museet gjerne bistår politiet underveis i deres arbeid, og at de oppfordres til å ta kontakt).

Her opplyser man om hvem politiet kan kontakte under etterforskningen – navn og telefonnummer. Man kan gjerne oppgi flere, for eksempel en faglig kontaktperson (arkeolog/arkitekt, etc.) og juridisk kontaktperson).

Vedlegg: Kopi av all relevant korrespondanse/ dokumentasjon og fotografier

Kopi: Økokrim, Riksantikvaren/fylkeskommunen/Sametinget/ museum

Funnskjema - metalledetektorfunn

Fyll ut ett skjema pr gjenstand.
Skjemaet skal sendes som vedlegg til e-post til fylkeskommunen eller Sametinget i det fylket funnet er gjort.
Eventuelt kan skjemaet skrives ut og leveres sammen med gjenstanden.

Denne delen fylles ut av finner

Finner		Grunneier	
Navn	<input type="text"/>	Navn	<input type="text"/>
Adresse	<input type="text"/>	Adresse	<input type="text"/>
Postnr.	<input type="text"/> Sted <input type="text"/>	Postnr.	<input type="text"/> Sted <input type="text"/>
Tlf	<input type="text"/>	Tlf/ e-post	<input type="text"/>
E-post	<input type="text"/>	Grunneier har gitt tillatelse til søkingen	☐

Funndato	Funnsted, gård, gbnr	Kommune	Fylke	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Gjenstand	Funndybde	Gjenstand merket med (hvis flere funn)		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		
GPS-koordinat (øst)	GPS-koordinat (nord)	Datum/ projeksjon	Målemetode	Arealtype
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Andre opplysninger og observasjoner (tidligere funn, sagn/tradisjon, observasjon av trekull, bein, kull, steinkonstruksjoner el.l., jordsmonn på stedet mm.)

Denne delen fylles ut av fylkeskommunen/ Sametinget

Askeladden ID	<input type="text"/>	Saksnummer	<input type="text"/>	Melding om funn mottatt (dato)	<input type="text"/>
Kontroll	Avstand til nærmeste kjente kulturminne/ funn	<input type="text"/>	Askeladden ID?	<input type="text"/>	
☐ Grunneier sjekket mot matrikkel					
☐ Posisjon					
☐ Funnsted sjekket i felt					

Kommentarer

Denne delen fylles ut av forvaltningsmuseum

Aks. nr.	<input type="text"/>	Saksnummer	<input type="text"/>	Museumsnummer	<input type="text"/>
Mottatt dato	<input type="text"/>				

[Mal – dispensasjon - kulturminnelova § 19 tredje ledd - nynorsk]

[Namn på område / eigedom] – vedtak om dispensasjon / avslag på søknad om dispensasjon frå freding

Vi viser til søknad av [dato og evt. tekningsnummer] om løyve frå vedtak om freding.
av [namn og adresse på område / eigedom], gnr./bnr. x/y i [namn på kommune], [Id-nummer].

Ansvarleg søkjar

Ansvarleg søkjar er [namn / namn på firma]. Dersom søkjar er ein annan enn eigar, må det leggjast fram dokumentasjon i form av fullmakt e.l. på at søkjar handlar på vegne av eigar eller med godkjenning frå eigar.]

Tiltak det er søkt om

Søknaden gjeld følgjande tiltak:

[Tiltak 1: Fyll ut.

Tiltak 2: Fyll ut.

Tiltak 3: Fyll ut.

Osب.]

[Om det undervegs i søknadsprosessen under dialog mellom søkjaren og kulturminnestyresmakta er gjort endringar i det aktuelle tiltaket, må dette framgå i skildringa av tiltaket.]

Fredingsheimel og mynde

Området / eigedomen er freda gjennom vedtak, dagsett [dato] med heimel i kulturminnelova § 19 / §§ 15 og 19.

Fylkeskommunen / Sametinget har i medhald av forskrift 9. februar 1979 om fagleg ansvarsfordeling mv etter kulturminnelova, § 12 nr. 2 mynde til å gjere unntak frå vedtak om freding og fredingsføresegner.

Vedtak:

[Nedanfor følgjer tre alternativ. I alternativ 1 vert det gjeve dispensasjon i medhald av søknaden. I alternativ 2 vert det dels gjeve dispensasjon, dels gjeve avslag på søknaden. I alternativ 3 vert det gjeve avslag på søknaden.]

[Alternativ 1:]

Med heimel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminnelova) § 19 tredje ledd vert det gjeve dispensasjon til å gjere følgjande tiltak i det freda området / på den freda /eigedomen, gnr./bnr. x /y i [namn på kommune]:

[Tiltak1: Fyll ut.

Tiltak 2: Fyll ut.

Tiltak 3: Fyll ut.

Osب.]

Dispensasjonen gjeld berre på følgjande vilkår:

[Vilkår 1: Fyll ut.

Vilkår 2: Fyll ut.

Vilkår 3: Fyll ut.

Osب.]

Ved ferdig arbeid skal det sendast dokumentasjon / fotodokumentasjon til kulturminnestyresmakta.

Dispensasjonen gjeld i 3 – tre – år frå vedtaket er motteke.

[Alternativ 2:]

Med heimel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) § 19 tredje ledd vert det gjeve dispensasjon til å gjere følgjande tiltak i det freda området / på den freda eigedomen, gnr./bnr. x/y i [namn på kommune]:

[Tiltak1: Fyll ut.

Tiltak 2: Fyll ut.

Tiltak 3: Fyll ut

Osب.]

Dispensasjonen gjeld berre på følgjande vilkår:

[Vilkår 1: Fyll ut.

Vilkår 2: Fyll ut.

Vilkår 3: Fyll ut.

Osب.]

Ved ferdig arbeid skal det sendast dokumentasjon / fotodokumentasjon til kulturminnestyresmakta.

Dispensasjonen gjeld i 3 – tre – år frå vedtaket er motteke.

Søknaden om dispensasjon ut over dette, vert avslått.

[Alternativ 3:]

Søknaden dagsett [dato] om dispensasjon frå fredinga av området / eigedomen, gnr./bnr. x/y i [namn på kommune], vert avslått. Avslaget er heimla i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminnelova) § 19 tredje ledd.

Grunngjeving

[Skildring av føremålet til fredingsvedtaket, eventuelt ei kort skildring av det freda området.

Vurdér og å skildre kor vidt det søkte tiltaket vil vere eit vesentleg inngrep i det freda området / på den freda eigedomen, særleg sett i ljøs av føremålet med fredinga og fredingsføresegna. Dersom det søkte tiltaket vil vere eit vesentleg inngrep i det freda området/ på den freda eigedomen, skal det gjerast

vedtak om avslag på søknad om dispensasjon. Då er det ikkje naudsynt å vurdere kor vidt det ligg føre særlege grunnar.

Dersom det søkte tiltaket ikkje vil vere eit *vesentleg inngrep*, skal det vurderast og skildrast kor vidt det ligg føre *særlege grunnar* til å gje dispensasjon. Det *kan* då verte gjeve dispensasjon dersom det ligg føre *særlege grunnar* som tilseier dette.

Sjå Rundskriv 27. mars 2013 med endringar av 20. mai.2014 (dispensasjonsrundskrivet), særleg punkt 3 og 4, om vesentlege inngrep og særlege grunnar.

Sjølv om det ligg føre *særlege grunnar*, kan søknaden i visse høve likevel verte avslått dersom ynskje om å verne det freda området vert vurdert å måtte gå føre eigar / bruker sin trong / øvrige samfunnsomsyn som elles tilseier at løyve skulle ha vorte gjeve.

Om søknaden har manglar i skildringa av korleis tiltaket skal gjerast, skal ein be søkjaren ettersende ei utdjuping / klårgjering. Om det blir vurdert at tiltaket heller bør gjerast på ein annan måte for å minimere skadelege / uheldige verknader i det freda området / på den freda eigedomen, bør ein be om utgreiing av alternative løysingar. Sjå dispensasjonsrundskrivet punkt 2.]

Forholdet til naturmangfaldlova

Ved offentlig utøving av mynde som omhandlar naturmangfald skal prinsippa i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldlova) leggjast til grunn, jf. lovas § 7.

[Om vedtaket gjeld eit område / ein eigedom der naturmangfoldlova kan vere aktuell og det ikkje er registrert sårbare eller trua artar, vert det gjeve uttrykk for dette og at vedtaket ikkje vil påverke naturmangfaldet i negativ retning.

Om det er registrert sårbare eller trua artar skal desse nemnast og kvifor vedtaket ikkje vil påverke naturmangfaldet i negativ retning / kvifor vedtaket vil påverke naturmangfaldet i positiv retning / kva avbøtande tiltak som blir kravd gjort i vedtaket for å unngå eller avgrense skadar på naturmangfaldet.]

Klageadgang

Vedtaket kan klagast inn til overordna forvaltningsstyresmakt, jf. forvaltningsloven § 28. Ei eventuell klage skal sendast til **fylkeskommunen / Sametinget** [vedtaksmyndigheten] før tre veker har gått etter at dette brevet er motteke, jf. forvaltningslova § 29. Om **fylkeskommunen/ Sametinget** ikkje tek klaga til følge, blir ho sendt vidare til Riksantikvaren [klageinstansen] som gjer vedtak i saka med endeleg verknad.

Beste helsing

Kopi til:

- **Riksantikvaren**
- [Navn på kommune]
- [Evt. andre eiere eller berørte parter]

Vilkår 3: Fyll ut.

Osب.]

Ved ferdig arbeid skal det sendast dokumentasjon / fotodokumentasjon til kulturminnestyresmakta.

Dispensasjonen gjeld i 3 – tre – år frå vedtaket er motteke.

[Alternativ 2:]

Med heimel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminnelova) § 15a første ledd vert det gjeve dispensasjon til å gjere følgjande tiltak på **det / den freda byggverket / anlegget / egedomen**, gnr./bnr. **x/y** i **[namn på kommune]**:

[Tiltak1: Fyll ut.

Tiltak 2: Fyll ut.

Tiltak 3: Fyll ut

Osب.]

Dispensasjonen gjeld berre på følgjande vilkår:

[Vilkår 1: Fyll ut.

Vilkår 2: Fyll ut.

Vilkår 3: Fyll ut.

Osv.]

Ved ferdig arbeid skal det sendast dokumentasjon / fotodokumentasjon til kulturminnestyresmakta.

Dispensasjonen gjeld i 3 – tre – år frå vedtaket er motteke.

Søknaden om dispensasjon ut over dette, vert avslått.

[Alternativ 3:]

Søknaden, dagsett **[dato]**, om dispensasjon frå fredinga av **byggverket / anlegget / egedomen**, gnr./bnr. **x/y** i **[namn på kommune]**, vert avslått. Avslaget er heimla i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminnelova) § 15a første ledd.

Grunngjeving

[Skildring av føremålet til fredingsvedtaket, eventuelt ei kort skildring av det freda kulturminnet.

Vurdér og å skildre kor vidt det søkte tiltaket vil vere eit *vesentleg inngrep* i det freda kulturminnet, særleg sett i ljos av føremålet med fredinga og fredingsføresegna. Dersom det søkte tiltaket vil vere eit *vesentleg inngrep* i det freda kulturminnet, skal det gjerast *vedtak om avslag på søknad om dispensasjon*. Då er det ikkje naudsynt å vurdere kor vidt det ligg føre *særlege grunnar*.

Dersom det søkte tiltaket ikkje vil vere eit *vesentlig inngrep*, skal det vurderast og skildrast kor vidt det ligg føre *særlege grunnar* til å gje dispensasjon. Det *kan* då verte gjeve dispensasjon dersom det ligg føre *særlege grunnar* som godtgjer dette.

Sjå Rundskriv 27. mars 2013 med endringar av 20. mai.2014

(dispensasjonsrundskrivet), særleg punkt 3 og 4, om vesentlege inngrep og særlege grunnar.

Sjølv om det ligg føre *særlege grunnar*, kan søknaden i visse høve likevel verte avslått dersom ynskje om å verna det freda kulturminnet vert vurdert å måtte gå føre eigar / bruker sin trong / øvrige samfunnsomsyn som elles tilseier at dispensasjon skulle ha vorte gjeve.

Om søknaden har manglar i skildringa av korleis tiltaket skal gjerast, skal ein be søkjar ettersende ei utdjuping / klårgjering. Om det vert vurdert at tiltaket heller bør gjerast på ein anna måte for å minimere skadelege / uheldige verknader på det freda kulturminnet, bør ein be om utgreiing av alternative løysingar. Sjå dispensasjonsrundskrivet punkt 2.]

Forholdet til naturmangfoldlova

Ved offentlig utøving av mynde som omhandlar naturmangfold skal prinsippa i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldlova) leggjast til grunn, jf. lovas § 7.

[Om vedtaket gjeld ein eigedom der naturmangfoldlova kan vere aktuell og det ikkje er registrert sårbare eller trua artar, vert det gjeve uttrykk for dette og at vedtaket ikkje vil påverke naturmangfoldet i negativ retning.

Om det er registrert sårbare eller trua artar skal desse nemnast og kvifor vedtaket ikkje vil påverke naturmangfoldet i negativ retning / kvifor vedtaket vil påverke naturmangfoldet i positiv retning / kva avbøtande tiltak som blir kravd gjort i vedtaket for å unngå eller avgrense skadar på naturmangfoldet.]

Klagehøve

Vedtaket kan klagast inn til overordna forvaltningsstyresmakt, jf. forvaltningslova § 28. Ei eventuell klage skal sendast til **Riksantikvaren / fylkeskommunen / Sametinget** [vedtaksmyndigheten] før tre veker har gått etter at de tok i mot dette brevet, jf. forvaltningslova § 29. Om **Riksantikvaren / fylkeskommunen / Sametinget** ikkje tek klaga til følge, blir ho sendt vidare til **Riksantikvaren / Klima- og miljødepartementet** [klageinstansen] som gjer vedtak i saka med endeleg verknad.

Beste helsing

Kopi til:

- **Riksantikvaren / fylkeskommunen / Sametinget**
- [Namn på kommune]
- [Evt. andre eigarar eller parter som omfattast av saka]

a) Mal for fredningsvarsel, kulturminneloven §§ 15 og 19

VARSEL OM OPPSTART AV FREDNINGSSAK – [navn på byggverk/anlegg/eiendom], GNR./BNR. XX/YY, ZZ KOMMUNE

Xx fylkeskommune varsler med dette at ovennevnte eiendom(**mer**) foreslås fredet med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) §§ 15 og 19, jf. § 22. Varsel om oppstart av fredningssak kunngjøres også i avisene **Xx** og **Yy**, jf. kulturminneloven § 22 nr. 1 annet ledd.

Omfanget av fredningen

Forslaget om fredning etter kulturminneloven § 15 omfatter [Her angis omfanget av det som foreslås fredet, d.v.s. byggverk med eventuelle avgrensinger til enkelte rom, grøntanlegg, arkeologiske kulturminner fra nyere tid. etc.]

For å bevare virkningen av kulturminnet i miljøet og/eller for å beskytte vitenskapelige interesser som knytter seg til det, foreslås det også en fredning av området rundt kulturminnet, jf. kulturminneloven § 19.

Kulturminne(**r**) og område som foreslås fredet er vist på vedlagte kart. Avgrensing av området vil bli vurdert i samarbeid med berørte parter før spesifisert forslag fra fylkeskommunen blir utarbeidet. Foreløpig avgrensning er vist på vedlagte kart.

Begrunnelse for fredningen

[Her følger så en kort begrunnelse for hvorfor man ønsker å starte fredningssak.]

Videre saksgang

Vi ber om at eventuelle merknader til varselet sendes **Xx** fylkeskommune innen tre uker fra dette brevet er mottatt. Det endelige fredningsforslaget vil bli utarbeidet i samarbeid med berørte parter, offentlige myndigheter, osv..

Forslaget vil deretter bli sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn i fylkeskommunen og kommunen. Fredningsforslaget vil bli behandlet i kommunestyret før det oversendes Riksantikvaren for endelig behandling.

Vi ber om at eiendommen(**e**) blir behandlet som fredet inntil fredningsspørsmålet er avgjort. Vi ber om at det tas kontakt med fylkeskommunen dersom man vil sette i verk tiltak på byggverket/byggverkene/anlegget/ innenfor fredningsområdet som vil medføre endringer eller gå ut over vanlig vedlikehold. Fylkeskommunen vil gi råd og veiledning i slike tilfeller.

I medhold av kulturminneloven § 22 nr. 4 kan kulturminnemyndigheten treffe vedtak om midlertidig fredning inntil saken er avgjort.

For nærmere informasjon om fredningsprosessen vises til Riksantikvarens informasjonsblad 11.1.1 *Prosessen frem mot fredning*, www.riksantikvaren.no.

b) Mal for kunngjøring av fredningsvarsel

(Rykkes inn i to aviser.)

Kunngjøring:

Varsel om oppstart av fredningssak for **Xx, gnr./bnr. **xx/yy**, **Zz** kommune.**

Xx fylkeskommune har startet opp fredningssak for eiendommen **Yy**, **Zz** kommune, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven) §§ 15 og 19, jf. § 22 / § 15, jf. § 22 / § 19, jf. § 22.

Forslaget omfatter..... som foreslås fredet med hjemmel i kulturminneloven § 15.

For å sikre virkningen av byggverket/anlegget i miljøet / For å bevare vitenskapelige interesser som knytter seg til byggverket / anlegget foreslås det at et område omkring fredes med hjemmel i kulturminneloven § 19.

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til **Xx** fylkeskommune, [adresse og telefonnummer]

Eventuelle merknader til fredningsvarslet sendes **Xx** fylkeskommune innen [dato]. Det vil deretter bli utarbeidet et fredningsforslag som vil bli sendt på høring til berørte parter og utlagt til offentlig ettersyn.

Xx fylkeskommune
[dato]

Til eier

[NAVN PÅ EIENDOM] , [ADRESSE], GNR. X BNR. X, XXX KOMMUNE

FORSLAG OM FREDNING MED HJEMMEL I LOV OM KULTURMINNER
§ 15 (OG § 19), JF § 22 – HØRING.

Evt. foto

I medhold av lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 § 15 (§19), jf. § 22
foreslår ____ fylkeskommune å frede ____, gnr/bnr __, i ____ kommune

Omfanget av fredningen

Fredningen etter § 15 omfatter følgende bygninger(objekter):

- (evt. opplisting)

Fredningen omfatter bygningen(e)s eksteriør og interiør og inkluderer
hovedelementer som planløsning, materialbruk og overflatebehandling og detaljer
som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder og fast inventar.

./ (Fredningen omfatter også løst inventar spesifisert på vedlagte liste.)

(Fredningen etter § 15 omfatter plass/hageanlegg/park avmerket på kartet nedenfor.)

./ (Fredningen etter § 19 omfatter området avmerket på kartet nedenfor.)

Kartutsnitt med markering av § 15 (og § 19 områder) settes inn her.

Formålet med fredningen

(eksempler på formuleringer:)

Formålet med fredningen er å bevare Xxxx, som et bygningshistorisk/arkitekturhistorisk/arkitektonisk/kulturhistorisk viktig eksempel på.....

Det er videre vesentlig å ta vare på kulturhistorisk verdifulle uttrykk for bygningen(e)s historiske utvikling.

(Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.)

Fredningen av bygningen(e)s eksteriør skal sikre bygningen(e)s arkitektur. Både hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen, så som fasadeløsning, opprinnelige/eldre vinduer og dører, materialbruk og overflater, skal opprettholdes.

Formålet er videre å bevare rominndeling, bygningsdeler og overflater i de deler av interiøret som er kulturhistorisk interessant. (Videre skal fast og spesifisert løst inventar bevares som en integrert del av interiøret.)

(Fredningen av plass/hageanlegget/parken skal sikre anlegget som et viktig eksempel på.....)

(Formålet med fredningen av området rundt bygningen(e) er å sikre virkningen i miljøet gjennom å opprettholde anleggets karakter av.....slik det fremstår medelementer).

Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål og gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid.

(eksempler på bestemmelser:)

1. Det er ikke tillatt å skade, rive eller flytte bygningen(e) eller deler av denne(disse).
2. Det er ikke tillatt å bygge om bygningen(e)s eksteriør eller interiør.
3. Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid ut over vanlig vedlikehold på bygningen(e)s eksteriør, interiør eller konstruksjon, er ikke tillatt. (Unntatt fra dette er eventuelle tilbakeføringer, jf. punkt 5.)
4. Alt vedlikehold og all istandsetting skal skje med tradisjonelle materialer og metoder i tråd med bygningens egenart og på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene.
5. (Tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og/eller konstruksjoner kan tillates i særlige tilfelle under forutsetning av at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag og etter dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.)

6. (Løst inventar som inngår i fredningen, skal ikke fjernes fra bygningen(e)).
7. (Fjerning av trær, busker og opprinnelige installasjoner eller andre tiltak som vil kunne endre hageanleggets karakter i vesentlig grad, er ikke tillatt.)

(ved områdefredning § 19:)

8. (Innenfor det fredete området må det ikke settes i verk tiltak eller bruksendringer som kan forandre områdets karakter eller på annen måte motvirke formålet med fredningen. Dette gjelder alle former for bebyggelse, anlegg og utvidelse av vei eller parkeringsplass, oppsetting av gjerder, skilt, endring av beplantning eller beleg, planering, utfylling og andre landskapsinngrep.)

Følger av fredningen

I henhold til kulturminneloven § 15a (og § 19 tredje ledd) kan departementet i særlige tilfelle gi dispensasjon fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete kulturminnet (eller området). Dispensasjonsmyndigheten er delegert til fylkeskommunen/Sametinget med Riksantikvaren som klageinstans.

Når det gjelder behandlingen av fredete hus, anlegg (og områder), vises det til kulturminneloven §§ 15a - 18 (og 21), samt ovennevnte fredningsbestemmelser.

Fredningen medfører at det må søkes om tillatelse/dispensasjon til å sette i gang alle typer tiltak som går ut over vanlig vedlikehold, jf. kulturminneloven § 15a og § 19 tredje ledd. Søknad om tillatelse skal sendes fylkeskommunen /Sametinget som avgjør om tiltaket kan iverksettes, evt. på visse vilkår. Oppstår det tvil om hva som anses som vanlig vedlikehold, skal fylkeskommunen/Sametinget likeledes kontaktes. For mer informasjon om vedlikehold og forvaltning av fredete bygninger og anlegg, vises til Riksantikvarens informasjonsblader. Se særlig *nr. 11.1.1. Juridiske forhold – Å eie et fredet hus*, www.riksantikvaren.no.

Det grunnleggende prinsippet for vedlikehold av fredete bygninger er å bevare mest mulig av de opprinnelige eller eldre bygningselementene og detaljer som kledning, vinduer, dører, listverk, gerikter og overflatebehandling. Vedlikehold av fredete bygninger og anlegg skal så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk og for øvrig i samsvar med fredningsbestemmelsene.

Det er eier som har ansvar for det løpende vedlikeholdet av fredete bygninger og anlegg. Det er imidlertid anledning til å søke fylkeskommunen/Sametinget om tilskudd til vedlikehold og istandsettingsarbeider. Dersom krav i medhold av kulturminneloven § 15a virker fordyrende på arbeidet, skal det gis helt eller delvis vederlag for utgiftsøkningen.

Bakgrunn for fredningssaken

(Momenter som kan være aktuelle:)

- Landsverneplan
- overordnede prioriteringer og føringer
- eierskifte, pågående salgsprosess
- konflikt

(Lokalisering og) eiendomsforhold. Reguleringsmessig status

- opplysning om eier
- opplysning om reguleringsmessig status
- (Evt. utfyllende opplysninger om reguleringsforslag eller lignende)

Kort karakteristikk av kulturminnet

- datering
- arkitekt/byggherre etc.
- opprinnelig funksjon
- kort om arkitektur, oppbygging, funksjon
- (- historikk)

For nærmere beskrivelse av kulturminnet vises det til vedlagt dokumentasjon.

Fylkeskommunens vurdering av kulturminnet – begrunnelse for fredningsforslaget

Det følger av lov om kulturminner § 15 jf. § 22 at departementet kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. (Det følger videre av § 19 at departementet kan frede et område rundt et fredet kulturminne for å beskytte virkningen av kulturminnet i miljøet eller vitenskapelige interesser som knytter seg til det.) Myndighet til å fatte vedtak om fredning er delegert fra Miljøverndepartementet til Riksantikvaren jf. Forskrift om faglig ansvarsfordeling mv etter kulturminneloven av 9. februar 1979 § 12 nr.1.

Saksgang fram til fredningsforslaget

I samsvar med kulturminneloven § 22 nr.1 annet ledd ble varsel om igangsetting av fredningssaken sendt til [eieren] og [andre mottakere] i brev av (dato). Samtidig ble det kunngjort i avisene xx og xx at fredningssak var igangsatt.

Det ble gitt en frist på _ uker for å fremme merknader til fredningsvarselet.

(Evt. merknader)

(Evt. kommentarer til merknadene)

Videre behandling av fredningsforslaget

I medhold av lov om kulturminner § 22.2 har fylkeskommunen i dag bedt Norsk lysingsblad, [Navn på avis] og [Navn på avis] kunngjøre at fredningsforslaget vil bli lagt ut til offentlig ettersyn i xx kommune. Det er gitt en frist på 6 uker fra kunngjøringsdatoen til å komme med uttalelser.

I henhold til kulturminneloven § 22 nr. 3 skal forslaget legges frem for kommunestyret før vedtak om fredning fattes. Så snart perioden med offentlig ettersyn er utløpt, vil eventuelle innkomne merknader bli oversendt kommunen. Sammen med fredningsforslaget skal merknadene forelegges kommunestyret. Vi ber om at den interne behandlingen i kommunen planlegges allerede nå slik at kommunestyrets uttalelse kan foreligge så snart som mulig etter at perioden med offentlig ettersyn er over.

Høringsuttalelsene og kommunestyrets behandling vil bli innarbeidet i en ny vurdering av fredningsforslaget i forbindelse med den avsluttende behandlingen hos Riksantikvaren.

Høringsuttalelser til fredningsforslaget må være fylkeskommunen i hende innen 6 uker fra dette brevet ble mottatt.

Vennlig hilsen

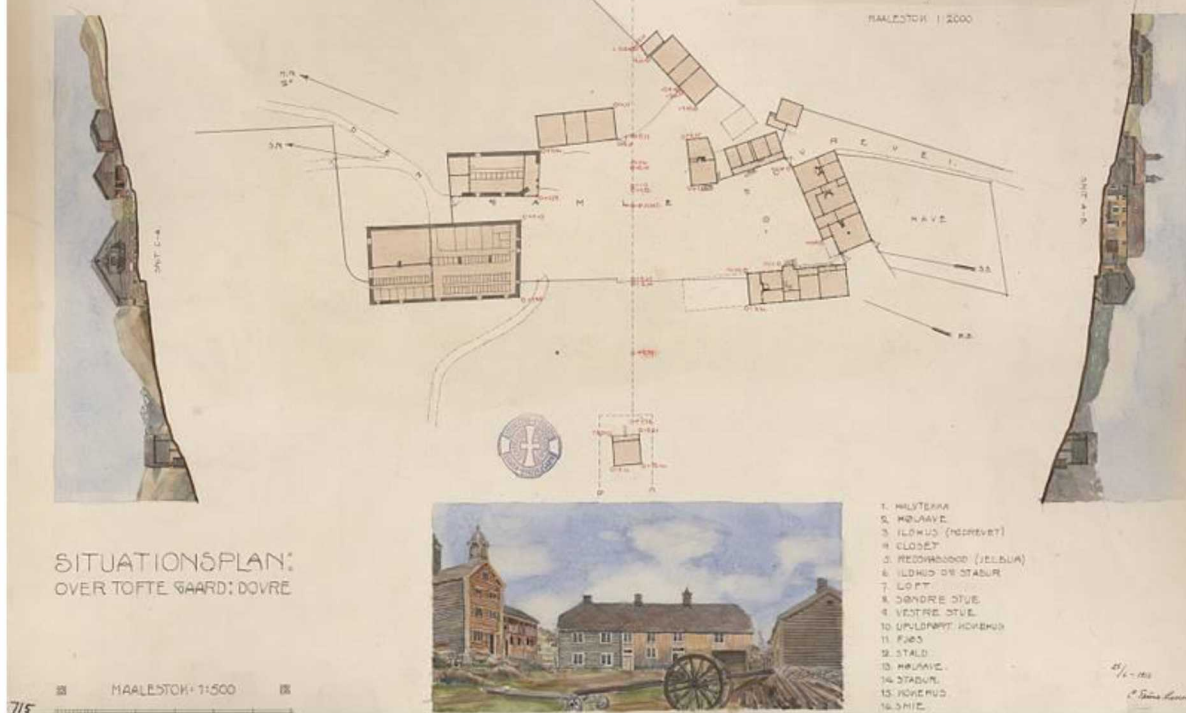
sign.

Vedlegg: - Fredningsdokumentasjon

Gjenpart: - Miljøverndepartementet
- Riksantikvaren
- kommunen
- Fortidsminneforeningen (lokal avd.)
-

RIKSANTIKVARENS STANDARD/ MAL FOR DOKUMENTASJON

Prosjekt gjennomført 2004-05
Vedtatt RAs ledermøte 29.09.2005

INNLEDNING

Standarden er knyttet seg til og er utfyllende i forhold til kulturminnebasen Askeladden. Basens hovedkategorier er brukt som basis for inndelingen i egnede grupper. Standarden er basert på et "godt nok" prinsipp.

Riksantikvaren har tidligere utarbeidet generelle standarder for dokumentasjon, i 1979, 1980 og 1992. I tillegg finnes det et antall spesifikke dokumentasjonsstandarder for ulike formål: teknisk Industrielle kulturminner, bergkunst, Slottsutvalgets standard, prestegårds- og kirkereg., SEFRAK, SOSI etc.

Av internasjonale retningslinjer finnes Icomos charter: Principles for the recording of Monuments, Groups of Buildings and Sites. Både Danmark og Sverige har også gjort en del arbeid på dette feltet. Gruppen har ikke undersøkt hva som finnes i andre land.

Det er viktig å understreke, at skal dokumentasjonen gjennomføres på en skikkelig måte er det helt nødvendig at det gjøres av personer som har kunnskap på feltet. Det er behov for profesjonelle på flere fagområder, som for eksempel fotograf, arkitekt.

Nedenstående tabell er en stilisert oversikt over hva slags type dokumentasjon som gruppen mener det er nødvendig. Det er viktig å forstå at dette er et rammeverk. For hver dokumentasjonstype er det laget en standard m. kravspesifikasjon samt et feltskjema der det er egnet.

MAL FOR DOKUMENTASJON (rammeverk)		
TYPE DOKUMENTASJON	A. STANDARD	B. FELTSKJEMA
1.1 Oppmåling/ Tegninger 1.2 Kart	Krav til type, nivå og målestokk. Krav til kartfesting	Eget feltskjema ikke egnet
2. Foto	Krav til hva det skal tas bilde av	Fotoliste vedlagt
3.1 Beskrivelse 3.2 Historikk	Krav til beskrivelse Gjennomgang av hist. kilder	Eget feltskjema vedlagt Eget feltskjema ikke egnet
4. Tilstand	Krav til nivå	Eget feltskjema hentet fra "NS 3423, Tilstandsanalyse av fredete bygninger, registreringsskjema"

1. TEGNINGER/OPPMÅLING OG KARTFESTING

1. 1. TEGNINGER/ OPPMÅLING

Oppmålingen må sees i forhold til hva som er målet med dokumentasjonen. Nedenfor er det tatt utgangspunkt i en fredningssak. Målestokk vurderes i forhold til hvilket resultat som skal oppnås

A. STANDARD

Minstekrav:

Situasjonstegning over området

På alle tegninger skal det inntegnes målestokk og nordpil, påføres anleggets navn, GBNR., GAB nr., adresse, sogn og kommune.

Tegningene skal signeres og dateres.

Oppmåling:

Målsatt skisse av alle fasader.

Målsatt skisse av plan(hovedetasje)

Målsatt skisse av snitt (lengde- og tverrsnitt)

Innsamling av eksisterende tegningsmateriale

B. FELTSKJEMA / MERKNADER

Eget feltskjema for oppmåling er lite egnet.

Her brukes standarden som huskeliste for hva/hvordan dokumentasjonen skal gjøres.

Det bør vurderes i hvert enkelt tilfelle hvorvidt oppmålingen gjøres manuelt eller med lasermåling, fotogrammetri, ortofoto el.l.

1. 2. KARTFESTING

Kartfesting kan gjøres på to måter, enten digitalt eller papirbasert. Nedenfor er de krav som stilles til de to måtene å gjøre det på. Vi tilrår at kartfesting som hovedregel blir gjort digitalt i felt med hjelp av GPS-utstyr eller totalstasjon for landmåling. Dersom ein ikkje har høve til å bruke GPS, kan ein bruke papirkart.

A. STANDARD

Digital kartfesting:

Følgende krav må settast til slik kartfesting av kulturminne.

- Nøyaktigheita på målinga skal ikkje vere dårlegare enn +/- 1 meter.
- Koordinatsystem: Bruk helst UTM-koordinatar (EUREF 89/WGS 8?) i lokale soner, men også NGO 1948 i lokale soner kan akseptast. Ikkje bruk lokale eller eigendefinerte koordinatsystem som ikkje lar seg konvertere til dei nasjonale systema.
- Metadata: Det er eit minsterkrav at følgande eigenskapar skal med i geometrifilane: DATO, MÅLEMETODE og NØYAKTIGHET (dei to siste er basert på kodelister frå SOSI).
- Identifikasjon. Det må det brukast eit Midlertidig feltID nummer som samsvarar med det som blir brukt på evt papirskjema der eigenskapsopplysningar blir noterte.
- Lokalitetar skal i regelen målast inn som flater, enkeltminne er det tilstrekkeleg å måle inn som punkt eller linjer.
- Filane skal vere på SOSI- eller shapeformat, eller på eit anna format som enkelt kan konverterast til desse.
- OBS: VI TILRÅR BRUK AV SHAPEFILER SOM KAN LASTAST DIREKTE NED FRÅ ASKELADDEN:

NB: For enkelte objekt som blir registrert som kulturminne, eksisterer det allereie ei offisiell digital kartfesting. Dette gjeld særleg bygningar. I slike tilfelle er eintydig referanse til det digitaliserite objektet, t.d. bygningsnummer (GAB-nr) tilstrekkeleg som kartfesting.

Papirbasert kartfesting:

Følgjande krav må settast til denne kartfestingametoden:

- Målestokk: så stor som råd etter kva kart som er tilgjengelig og størrelsen på kulturminne/kulturmiljø som skal registrerast. Kommunale kart i målestokkar opp til 1:1000, vil i regelen vere best. Målestokken skal vere oppgitt på kartutsnittet eventuelt skrivast inn manuelt.
- Rutenettinndelinga på kartbladet må vere synleg. Minst ei heil rute må vere med på det utsnittet som blir brukt. (dette for å mogleggjere seinare digitlaisering). X- og Y-verdiar på linjene som avgrensar denne ruta må vere synlege på kartutsnittet eller skrivast på manuelt.
- Koordinatsystemet som rutenettet operer i må vere oppgitt. Krava til koordinatsystem er dei same som er nemnt under digital kartfesting
- Identifikasjon: Lokaliteten skal markerast med tydleg grenselinje. Enkeltninna som blir registrert skal skraverast på kartet, evt markerast med eit punkt. Midlertidig FeltID-nr skal påførast med pil til kva objekt det gjeld.

B. FELTSKJEMA

Eget feltskjema for kartfesting er lite egnet.

Her brukes standarden som huskeliste for hva/hvordan dokumentasjonen skal gjøres.

Formatert: Punktmerking og nummerering

2. FOTO

2. 1. FOTO

Foto er et av de viktigste hjelpemidlene til å dokumentere kulturminner.

Fotodokumentasjonen skal gi både en historisk oversikt over kulturminnets utvikling og beskrive det slik det fremstår idag. Fotograferingen skal utføres i et omfang som svarer til dokumentasjonsnivå. Kart/planskisse med fotostandpunkt påført initialer og datering skal følge fotoene.

Det er pr.d.d. ikke samkjøring mellom systemene i Askeladden og Riksantikvarens fotostation base. Det skal evt. skje i framtiden. Denne dokumentasjonstandarden har derfor i hovedsak tatt utgangspunkt i å finne en standard for hvilke fotodokumentasjon Riksantikvaren bør ha av kulturminner.

A. STANDARD

- Kulturminnet med omgivelser / oversiktsbilder, tilkjørselsveier, gårdsplass, tomtens hjørner slik at bygningers plassering og parkanlegg kommer fram, "romdannelser"
- Utendørs detaljer som brolegging/veidekke, veier, stier, beplantning (plener, bed, trær, busker)
- Frontale foto av langsider og gavler/ hver fasade rett på. To og to fasader "over hjørne"/perspektivfoto av alle hjørner.
- Detaljer av bygningseksteriør.
- De enkelte rom, diagonalfoto slik at mest mulig av rommet kommer med. Alle innvendige rom inkl. loft, garderober, toaletter kontorer etc.
- Vinduer, dører, trapper, ildsteder, gulv, tak, synlige konstruktive elementer, skorstein m.m.
- Innvendig planløsning, romlige relasjoner, enfilade, korridorer.
- Tekniske innretninger, maskiner, utstyr - både fastmontert og løse gjenstander m.m.

B. FELTSKJEMA

Se vedlegg 1.

Fra Riksantikvarens fotobase skal feltskjemaet både kunne eksporteres digitalt og skrives ut på papir.

Det stilles også krav til opptaksutstyr og billekvalitet. Jf. vedlagt standard for digitale bilder.

3.2. BESKRIVELSE OG HISTORIKK

Formatert: Punktmerking og nummerering

3.1. BESKRIVELSE

Beskrivelse er en viktig del av en dokumentasjon. I en beskrivelse kan man få fram andre sider ved kulturminnet som oppmåling og foto ikke dekker. Det være seg byggeteknikk, konstruksjon, materialbruk, innredning, bruk av bygning/rom m.m. I forbindelse med interiørbeskrivelsen lages det en møbleringsplan eller plan over organisering av teknisk utstyr/maskineri/installasjoner.

Beskrivelsen omfatter også kulturmiljø og landskap, som for eksempel landbruksmiljø, tettsted, bymiljø, kystmiljø, utmarksmiljø, fjell og lignende.

A. STANDARD

Lokalisering

- Topografisk
- Tilstøtende veier og gater/områder
- Forholdet til øvrig bebyggelse

Eksteriør

- Umiddelbare omgivelser på eiendommen
- Vegetasjon/bepantning på eiendommen
- Tekniske installasjoner
- Grunnmur, trapper
- Bygnings-/veggkonstruksjon, materialer og byggeteknikk, panel/ fasadebehandling
- Takform/-konstruksjon, taktekke/-materialer og skorstein
- Gerikter, dører og vinduer: materialer, beslag, utseende/stiltrekk

Interiør

- Rommenes betegnelser og bruk (standardnomenklatur og dialektbetegnelser)
- Hvert rom beskrives enkeltvis mht gulv, vegger, tak, bjelker, dører, vinduer, løst og fast inventar
- Møbleringsplan/plassering av teknisk utstyr/maskiner (målsatt skisse)
- Loftet med anm. om takkonstruksjon, adkomst (trapp-stige), loftsluker, skorsten, løst inventar

B. FELTSKJEMA

Se vedlegg nr 2 (for lokaliteter), 3 (enkeltninner), 4 (bygninger), 5 (rom).

Fra Askeladden skal de ulike feltskjemaene både kunne eksporteres digitalt og skrives ut på papir. Dette må sees i sammenheng med og tilpasses de eksportordningene som nå er under etablering i Askeladden, dvs. filer på Shape-format for digital redigering av geometri- og egenskapsinformasjon i felt, og papirskjema som skal kunne eksporteres fra tilstandsbyggmodulen av basen. I begge tilfeller skal det kunne gå an også å ta ut helt blanke filer eller skjema.

3.2. HISTORIKK

En kombinasjon av bygningsundersøkelse og historisk kildemateriale er det som vil gi et best resultat.

Tilfanget av kildemateriale er forskjellig. Nedenfor er det listet opp eksempler på kilder.

A. STANDARD

- Flere typer litteratur, aviser m.m.
- Arkivalia som branntakster, folketelling, historiske kart, skifteprotokoller m.m.
- Dokumenter i eierens besittelse: skjøter, arveoppgjør, boopptegnelser, leiekontrakter, bedriftsregnskap med mer
- Private og offentlige fotosamlinger
- Intervjuer med beboerne/eier, ansatte i bedriften, m.m.

B. FELTSKJEMA

Eget feltskjema for dette er lite egnet.

Her brukes standarden som huskeliste for hva/hvordan dokumentasjonen skal gjøres.

4. TILSTAND

Riksantikvaren har i samarbeid med Norsk byggforskningsinstitutt utarbeidet en egen standard for "Tilstandsanalyse for fredete og verneverdige bygninger" (NS 3423). Denne danner grunnlaget for en egen tilstandsmodul for bygninger (Tilstandsbygg) i Askeladden. Tilstandsmodulen skal etter planen bygges i løpet av høsten 2004.

For automatisk fredete kulturminner finnes tilsvarende standarden "Automatisk fredete kulturminner. Registrering av tap og skade." (NS 9450). Innholdet av denne er allerede implementert i Askeladden.

A. STANDARD

Når et anlegg dokumenteres kan tilstanden beskrives på et nivå som tilsvarer hva registranten ser med det blotte øye.

B. FELTSKJEMA

Det er utviklet et eget registreringsskjema i "NS 3423, Tilstandsanalyse av fredete bygninger". Det vises til dette skjema, se vedlegg 6.

SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE

Kulturavdelinga

AKSEPT AV VILKÅR FOR TILSKOT

Underteikna har fått tilsegn om tilskot for 2016 frå statsbudsjettet
Kap 1429 post 71, i samsvar med delegert mynde:

.....
Namn/adresse på bygning eller anlegg

Tilsegnsbrev datert:

Tilsegnsbeløp:

Eg/vi kjenner retningslinjene for tilskot og aksepterar vilkåra slik dei kjem
fram i tilsegnsbrev og vedlagte dokument frå Riksantikvaren: "Retningslinjer
og vilkår for tilskot frå statsbudsjettet Kap. 1429 post 71-79". Utbetaling av
tilskot skal rettast til:

Eigar:

Adresse:

Telefon:

E-post:

Bankkontonr.:

Organisasjonsnr./
personnr.:

.....
signatur

.....
stad

.....
dato

Aksept av vilkår til tilskot skal sendast Kulturavdelinga seinast 4 veker etter
dato for tilsegnsbrevet. Tilskotet fell bort dersom ikkje mottakar aksepterar
føresetnadane for tilsegna.

Adresse:

Sogn og Fjordane Fylkeskommune, Kulturavdelinga, Pb 173, 6800 Førde

E-post: postmottak.kultur@sfj.no

RUTINER OG ANSVARSFORDELING I KOMMUNALE PLANSAKER

Oppdatert 11.04.2018

Sammendrag

Dokumentet gir ei oversikt over ulike typar kommunale planar, Fylkeskommunen si rolle , kven som har hovudansvar for handtering i fylkeskommunen og kven som er behandlingsansvarleg og mottakarar i esa. Dokumentet gir og ei oversikt over rutinar knytt til handsaming av dei ulike planane.

Type kommunale planer	Lovheimel	Fylkeskommunen si rolle	Nivå / organ	Hovudansvar for handtering i fylkeskommunen http://Delegeringsreglement	Behandlingsansvarleg og mottakarar i esa	Rutinar
Kommunal planstrategi	PBL	Gi høyringsuttale	FU	FRM v/plansjefen	Torbjørn Hasund (behandlingsansvarleg) Marianne Bugge (plan) Mari Johansen Aune (plan) Eva Moberg (kulturarv) Sissel L. Aarseth (kultur, folkehelse, friluftsliv, m.m.) Anne Silje Sylvarnes (næring) Merete Farstad (vassforvaltning) Elisabeth Aune (akvakultur m.m.) Ole Ingar H. Hæreid (samferdsel)	-Inngåande journalpost vert registrert på behandlingsansvarleg og på dei mottakarane som skal handsame saka. -Behandlingsansvarleg opprettar saksframlegg og gjev sakshandsamarane som skal skrive i saka medavsendartilgang. -Behandlingsansvarleg handterer saka i tråd med rutinane for handsaming av politiske saker. http://Reglement førebuing av saker
Kommuneplan – samfunnsdelen	PBL	Gi høyringsuttale	FU	FRM v/plansjefen	Torbjørn Hasund (behandlingsansvarleg) Mari Johansen Aune (plan) Marianne Bugge (plan) Eva Moberg (kulturarv) Sissel Lillebø Aarseth (kultur, folkehelse, friluftsliv, m.m.) Anne Silje Sylvarnes (næring) Merete Farstad (vassforvaltning) Elisabeth Aune (akvakultur m.m.)	-Inngåande journalpost vert registrert på behandlingsansvarleg og på dei mottakarane som skal handsame saka. -Behandlingsansvarleg opprettar saksframlegg og gjev sakshandsamarane som skal skrive i saka medavsendartilgang. -Behandlingsansvarleg handterer saka i tråd med rutinane for handsaming av politiske saker.

					Ole Ingar H. Hæreid (samferdsel)	
Kommuneplan - arealdel	PBL/KML	Gi høyringsuttale og utøve forvaltnings-ansvar etter KML	FRM (FU om mot- segn)	FRM v/plansjefen	<p>Torbjørn Hasund (behandlingsansvarleg)</p> <p>Mari Johansen Aune(plan)</p> <p>Marianne Bugge (plan)</p> <p>Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt)</p> <p>Knut Åland (nyare tids kulturminner)</p> <p>Arlen Bidne (nyare tids kulturminner)</p> <p>Anne Silje Sylvarnes (næring)</p> <p>Merete Farstad (vassforvaltning)</p> <p>Elisabeth Aune (akvakultur m.m.)</p> <p>Ole Ingar H. Hæreid (samferdsel)</p>	<p>-Inngående journalpost vert registrert på behandlingsansvarleg og på dei mottakarane som skal handsame saka.</p> <p>-Behandlingsansvarleg opprettar utgåande brev og gjev sakshandsamarane som skal skrive i saka medavsendartilgang.</p> <p>-Motsegn vert handtert som sak til FU. Motsegn knytt til planfaglege interesser vert førebudd av plansjefen. Motsegn knytt til nærings- og kulturminneinteresser vert førebudd av fylkesdirektør for næring og kultur.</p> <p>-Behandlingsansvarleg for motsegnsaka handterer dette i tråd med rutinane for handsaming av politiske saker</p> <p>-Behandlingsansvarleg skal sende svarbrev innan høyringsfristen, evt. be om utsett frist.</p>
Regulerings- planer områdeplan detalj- regulerings-plan	PBL /KML	Gi høyringsuttale og utøve forvaltningsmynde etter KML	FRM (FU om mot- segn)	FRM v/plansjefen	<p>Torbjørn Hasund (behandlingsansvarleg)</p> <p>Mari Johansen Aune (plan)</p> <p>Marianne Bugge (plan)</p> <p>Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt)</p>	<p>-Inngående journalpost vert registrert på behandlingsansvarleg og på mottakarane som skal handsame saka.</p> <p>-Behandlingsansvarleg opprettar utgåande brev og gjev sakshandsamarane som skal skrive i saka medavsendartilgang.</p> <p>-Behandlingsansvarleg skal sende svarbrev innan høyringsfrist, evt. be om utsett frist.</p>

					<p>Knut Åland (nyare tids kulturminner)</p> <p>Anne Silje Sylvarnes (næring)</p> <p>Merete Farstad (vassforvaltning)</p> <p>Elisabeth Aune (akvakultur m.m.)</p> <p>Ole Ingar H. Hæreid (samferdsel)</p>	<p>-Motsegn vert handtert som sak til FU. Motsegn som gjeld planfaglege interesser vert førebudd av plansjefen. Motsegn som gjeld nærings- og kulturminneinteresser vert førebudd av fylkesdirektøren for næring og kultur.</p> <p>-Behandlingsansvarleg for motsegnsaka handterer dette i tråd med rutinane for handsaming av politiske saker.</p>
<p>Dispensasjon etter §19-1 frå vedteken kommuneplan eller reguleringsplan*</p> <p>*) denne §-en er ikkje omtalt i delegeringsreglementet, men er viktig i kulturminneforvaltninga</p>	PBL /KML	<p>Gi høyringsuttale og tilråding / klagerett</p> <p>Utøve forvaltningsmynde etter KML</p>	FRM	FRM v/fylkesdirektør NKA	<p>Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt)</p> <p>Knut Åland (nyare tids kulturminner).dispensasjoner frå PBL</p> <p>Arlen Bidne (nyare tids kulturminner) dispensasjoner frå KML</p>	<p>-Inngåande journalpost vert registrert på arkeolog med kommuneansvar.</p> <p>-Behandlingsansvarleg opprettar svarbrev og legg inn sakshandsamar på nyare tid som medavsendar, evt. gjer avtale om at sakshandsamar på nyare tid overtek som behandlingsansvarleg. Ved behov vert det innhenta planfagelge vurderingar frå plansjefen.</p> <p>-Behandlingsansvarleg har ansvar for å sende svarbrev innan høyringsfrist (evt. be om utsett frist), samt å følge opp evt. klagehandsaming.</p>
<p>Fagplanar/ temaplanar/ tematiske kommune-delplan/ geografisk avgrensa planer</p>		<p>Gi høyringsuttale</p> <p>Og utøve forvaltningsmynde etter KML</p>	FRM / F.dir	FRM v/plansjef og fylkesdirektør	<p>Saksbehandlar i Esa avhengig av tema:</p> <p>Torbjørn Hasund (plan)</p> <p>Mari Johansen Aune (plan)</p> <p>Marianne Bugge (plan)</p> <p>Eva Moberg</p>	<p>-Inngåande journalpost vert registrert på behandlingsansvarleg hos plansjefen eller fylkesdirektøren og på dei mottakarane som skal handsame saka.</p> <p>-Behandlingsansvarleg opprettar utgåande brev og gjev dei sakshandsamarane som skal skrive i saka medavsendartilgang.</p>

					(Fag- og forvaltningsplanar på kulturarvfeltet Kulturminneplanar) kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt) Atle Skrede (idrett) Anne-Lene Norman (folkehelse) Anne Silje Sylvarnes (næring) Merete Farstad (vassforvaltning) Elisabeth Aune (akvakultur m.m.) Ole Ingar H. Hæreid (samferdsel)	-Behandlingsansvarleg er ansvarleg for å sende ut svarbrev innan høyringsfristen, evt. be om utsett frist.
Konsesjons-saker	Energilova	Gi høyringsuttale og utøve forvaltningsmynde etter KML	FU	FRM v/plansjefen	Torbjørn Hasund (behandlingsansvarleg) Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt) Knut Åland (nyare tids kulturminner) Merete Farstad (vassforvaltning)	-Inngåande journalpost vert registrert på behandlingsansvarleg hos plansjefen og på dei mottakarane som skal handsame saka. -Behandlingsansvarleg opprettar saksframlegg og gjev sakshandsamarane som skal skrive inn i saka medavsendartilgang. -Behandlingsansvarleg handterer saka i tråd med rutinane for handsaming av politiske saker.
Konsesjons-saker	Vassressurs- lova	Gi høyringsuttale og utøve forvaltningsmynde etter KML	FU	FRM v/plansjefen	Torbjørn Hasund (behandlingsansvarleg) Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt) Knut Åland (nyare tids kulturminner)	-Inngåande journalpost vert registrert på behandlingsansvarleg hos plansjefen og på dei mottakarane som skal handsame saka. -Behandlingsansvarleg opprettar saksframlegg og gjev sakshandsamarane som skal skrive i saka medavsendartilgang.

					Merete Farstad (vassforvaltning)	-Behandlingsansvarleg handterer saka i tråd med rutinane for handsaming av politiske saker.
Tiltak etter energilova (fornyng og omlegging av linjetraseer, trafokioskar, nettstasjonar m.m)	Energilova	Gi høyringsuttale og utøve forvaltningsmynde etter KML	FRM	FRM v/fylkesdirektør NKA	Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt) Knut Åland (nyare tids kulturminner)	-Inngåande journalpost vert registrert på arkeolog med kommuneansvar. -Behandlingsansvarleg opprettar utgåande svarbrev og legg inn sakshandsamar på nyare tid som medavsendar, evt. gjer avtale om at sakshandsamar på nyare tid overtek som behandlingsansvarleg. Ved behov vert det innhenta planfagelge vurderingar frå plansjefen. -Behandlingsansvarleg har ansvar for å sende ut svarbrev innan høyringsfristen (evt. be om utsett frist), samt å følgje opp evt. klagehandsaming.
Tiltak etter vassressurslova (minikraftverk, elveføre-bygging, flaumsikring, demningar, fjernvarmeanlegg m.m.)	Vassressurslova	Gi høyringsuttale og utøve forvaltningsmynde etter KML	FRM	FRM v/fylkesdirektør NKA	Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt) Knut Åland (nyare tids kulturminner)	-Inngåande journalpost vert registrert på arkeolog med kommuneansvar. Behandlingsansvarleg opprettar utgåande svarbrev og legg inn sakshandsamar på nyare tid som medavsendar, evt. gjer avtale om at sakshandsamar på nyare tid overtek som behandlingsansvarleg. Ved behov vert det innhenta planfagelge vurderingar frå plansjefen. -Behandlingsansvarleg har ansvar for å sende ut svarbrev innan høyringsfristen (evt. be om utsett frist), samt å følgje opp evt. klagehandsaming
Tiltak etter jordlova m/forskrifter (nydyrking, jordbruksvegar, m.m.)	Jordlova	Gi høyringsuttale og utøve forvaltningsmynde etter KML	FRM	FRM v/fylkesdirektør NKA	Kommuneansvarleg arkeolog (sjå liste med kommuneoversikt) Knut Åland (nyare tids kulturminner)	-Inngåande brev vert registrert på arkeolog med kommuneansvar. Behandlingsansvarleg opprettar utgåande svarbrev og legg inn sakshandsamar på nyare tid som medavsendar, evt. gjer avtale om at sakshandsamar på nyare tid overtek som behandlingsansvarleg. Ved behov vert det innhenta planfagelge vurderingar frå plansjefen. -Behandlingsansvarleg sender svarbrev innan høyringsfristen (evt. be om utsett frist), samt å følgje opp evt. klagehandsaming

I nokre saker kan det vere aktuelt at Bygg- og eigedom bidreg. Behandlingsansvarleg hjå plansjefen har ansvar for å følgje opp dette i aktuelle saker.

Vi viser til ...

Saka gjeld ...

Kulturminne frå nyare tid

Automatisk freda kulturminne

Sogn og Fjordane fylkeskommune har i dag ikkje kunnskap om automatisk freda kulturminne i tiltaksområdet. Vi har såleis ikkje avgjerande merknader til planen når det gjeld omsynet til automatisk freda kulturminne.

Vi ser likevel ikkje bort i frå at det kan ligge automatisk freda kulturminne i det området som søknaden gjeld. Vi ber difor om at tiltakshavar vert gjort merksam på følgjande.

Tiltakshavar har plikt til å vise varsemd og til å straks melde frå til Sogn og Fjordane fylkeskommune ved Kulturavdelinga dersom ein under arbeidet skulle støyte på automatisk freda kulturminne, jfr § 8, 2. ledd i Lov om kulturminne.

Automatisk freda kulturminne kan i denne samanheng vere konsentrasjonar av trekol i undergrunnen eller i groper, steinsettingar eller samling av stein, samt våpen, reiskap og liknande i metall eller stein.

Vi viser til ...

Saka gjeld...

Automatisk freda kulturminne

Sogn og Fjordane fylkeskommune stiller med dette krav om arkeologiske registreringar i samband med...

Informasjon om registreringa er nærare utgreia i prosjektplanen som ligg vedlagt.

Vi gjer merksam på at søknaden/planen ikkje kan vedtakast i kommunen forut for at fylkeskommunen har gjeve endeleg fråsegn på grunnlag av varsla registrering.

Prosjektplan for arkeologisk registrering i samband med kommune, Sogn og Fjordane

Saka gjeldi samband med kommune, Sogn og Fjordane fylke.

Potensialvurdering

I planområdet er det potensiale for automatisk freda kulturminne, det gjeld primært spor etter aktivitetsstader / buplassar frå steinalderen. Kulturminna gjev viktig informasjon om busetnad og ressursutnytting i lenge før det finst skriftlege opplysningar.

Kraftlinja går i stor grad i utmark. Lengre strekningar går likevel ikkje langt frå dagens innmark. På dei fleste av desse gardane må det ha vore gardsdrift i jernalder og mellomalder, moglege også tidlegare. I områda er det potensiale for automatisk freda kulturminne i samband med bruk av utmarksressursar. I innmarksområda er det potensiale for funn av gamle åkrar og annan jordbruksaktivitet i førhistorisk tid og mellomalder.

I samband med planarbeidet må tiltakshavar si undersøkingsplikt gjennomførast i området for å avklare om planlagde tiltak vil ha direkte eller indirekte verknad på automatisk freda kulturminne. Planlagt tiltak utgjer eit offentleg/større privat tiltak. Vi viser til lov om kulturminne §§ 9 og 10;

§ 9: Ved planlegging av offentlege og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige forvaltingsorgan å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jfr. § 8 første ledd. Undersøkelsen kan foregå ved at planen for tiltaket sendes vedkommende myndighet etter loven her, som skal avgi uttalelse innen 3 måneder.

§ 10: Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner eller særskilt tiltak for å verne dem på grunn av tiltak som nevnt i §§ 8 og 9, bæres av tiltakshaveren.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1978-06-09-50>

Registreringsmetode, omfang og framdrift

Undersøkinga blir gjennomført ved hjelp av prøvestikking, overflaterregistrering og maskinell sjakting. Ved desse metodane kan det lokaliseraast areal med kulturminne med eller utan synleg spor på markoverflata. Maskinell sjakting er eigna til å påvise automatisk freda kulturminne i dyrka mark.

Det er budsjettert med inntil 4 dagsverk, og inntil 2 dagar til etterarbeid i denne saka. I tillegg kjem inntil 3 stk 14-C prøver i fall det vert påvist relevant dateringsmateriale. Katalogisering av eventuelle gjenstandsfunn blir utført av Universitetsmuseet i Bergen.

Vi gjer merksame på at kostnader knytt til gravemaskin er ført opp i budsjettet, men desse er tentative. Det er berekna bruk av maskin i ... dagar i ... timar. Transport av maskin er sett til kr 3000 tur/retur. Dersom tiltakshavar disponerer gravemaskin, ber vi om å bli orientert om dette. Gravemaskina må minimum vere 13 tonn og ha pusseskjer.

(Det er lagt inn kostnader til kabelpåvising etc i geomatikk ved behov/metalldetektor)

Budsjettet viser ei øvre ramme for arbeidet og kostnader (2017- satsar). Dersom vi finn kulturminne, vil det ta tid å avgrense og dokumentere desse. Dersom vi ikkje gjer noko funn undervegs, vil undersøkinga ta kortare tid. Vi tar atterhald om auke i satsane dersom registreringane ikkje vert gjennomført i år.

Registreringa blir sett opp på arbeidsplan når aksept på budsjettet er motteke. Registreringa kan gjennomførast vår/sommar/haust 2018. Registreringar i dyrka mark bør gjennomførast etter håslåtten/andre slåtten.

Vi gjer merksame på at søknaden/planen ikkje kan vedtakast i kommunen forut for at fylkeskommunen har gjeve endeleg uttale på grunnlag av varsla registrering.

Sogn og Fjordane fylkeskommune, Nærings- og Kulturavdelinga

Kommune - sak/plan - Tilbakemelding etter arkeologisk registrering

Sogn og fjordane fylkeskommune gjennomførte arkeologiske registreringar i samband med plan/tiltak i perioden (dato).

Føremålet med registreringa var å oppfylle tiltakshavars undersøkingsplikt jamfør kulturminnelova § 9.

Planområde vart undersøkt ved (metode) Det vart primært leita etter automatisk freda busetjingsspor, dyrkingsspor og gravminne. ... timar er nytta til feltarbeid og ... timar er nytta til før og etterarbeid. ... C14 prøver er send inn til datering.

Automatisk freda kulturminne

Følgjande automatisk freda kulturminne vart påvist:

Lokalitetsnamn, id, gbnr: - kort skildring av plassering, utbreiing og funn.

For utvida informasjon kring registrerte kulturminne, sjå vedlagd registreringsrapport.

Vi gjer merksam på at det er forbod mot inngrep i automatisk freda kulturminne med mindre det vert gjeve løyve til det av Riksantikvaren jf. kulturminnelova § 3 og 8 med føreskrifter.

Forbodet gjeld og sikringssona som om sluttar kulturminnet jf. kulturminnelova § 6. Sikringssona har ei minste utstrekning på fem meter frå kulturminne, med mindre anna er oppgjeve.

Informasjon kring plassering og utbreiing på kulturminne og sikringssona kan ein finne på askeladden.ra.no.

Sjølv om planområdet er intensivt registrert, kan vi ikkje sjå vekk i frå at det kan ligge automatisk freda kulturminne i planområdet som ikkje er synleg på overflata.

Vi ber difor om at tiltakshavar vert gjort merksam på følgjande.

Tiltakshavar har plikt til å vise varsemd og til å straks melde frå til Sogn og Fjordane fylkeskommune ved Kulturavdelinga dersom ein under arbeidet skulle støyte på automatisk freda kulturminne, jfr § 8, 2. ledd i Lov om kulturminne.

Automatisk freda kulturminne kan i denne samanheng vere konsentrasjonar av trekol i under grunnen eller i groper, steinsettingar eller samling av stein, samt våpen, reiskap og liknande i metall eller stein.

Nyare tids kulturminne

Nyare tids kulturminne er viktige kjelder til kunnskap om og opplevinga av vår nære førhistorie.

Innanfor planområde ligg det ... SEFRAK registrerte bygningar. SEFRAK registrerte bygningar er hundre år eller eldre. Alle tiltak som medfører endringar på, eller fare for skade/skjemming av SEFRAK bygg skal leggjast fram for fylkeskommunen til vurdering.

Andre nyare tids kulturminne...og evt om vi anbefaler bevaring av desse.

Tilråding

Forenkla dispensasjon 8, fjerde ledd

I denne saka ser vi at kulturminna kjem i direkte konflikt med føremålet i planen. Vi rår derfor til at kulturminna blir frigjeve. Sidan er eit vanleg førekommande kulturminne, har Sogn og Fjordane

fylkeskommune mynde til å sjølv fatte dispensasjonsvedtak utan nærare arkeologisk gransking. Kulturminnet/a er undersøkt og dokumentert godt nok i samband fylkeskommunen si kulturminneregistrering.

Fylkeskommunen fattar dispensasjonsvedtaket, jamfør lov om § 8 fjerde ledd, når planen kjem på offentleg høyring. Kulturminnet id skal merkast i plankartet som Bestemmelsesområde #1, #2, osv., eventuelt òg med ID-nummer.). Følgjande tekst skal takast inn i arealføremålet i føresegna: « Det råka kulturminnet, id, som er markert som Bestemmelsesområde #1, #2, osv. /eventuelt òg med ID-nummer i plankartet, kan fjernast utan ytterlegare arkeologiske undersøkingar.»

Dispensasjon etter § 8, fjerde ledd

Sogn og Fjordane fylkeskommune ser at føremålet i planen ikkje samsvarar med vern. Utdjupe kvifor Vi vil derfor rå til at dei registrerte automatisk freda kulturminna vert frigjeve frå lov om kulturminne § 8, 4 ledd.

Når planen kjem på offentleg høyring vil Sogn og Fjordane fylkeskommune sende over planen til Universitetsmuseet i Bergen for fagleg tilråding, og til Riksantikvaren som fattar endeleg vedtak i saka. Universitetsmuseet i Bergen lagar prosjektpplan og budsjett som kjem fram i vedtaket til Riksantikvaren. Det kan vere hensiktsmessig å legge inn god nok frist på den offentlege høyringa , så vi får tid til å innarbeide høyringsfråsegna frå Riksantikvaren.

Dei automatisk freda kulturminna skal merkast i plankartet som bestemmelsesområde med bestemmelsesgrense. Vi anbefaler at bestemmelsesområda nummererast fortløpande slik: #1, #2, osv., eventuelt òg med ID-nummer. Ei tilhøyrande reguleringsføresegn skal takast inn under det aktuelle i arealføremålet dispensasjonen er gitt for, eventuelt i fellesføresegna:

#1 Før utbygging kan settast i gang, skal det gjennomførast arkeologisk gransking av det/dei arkeologiske freda kulturminnet ID....

Det skal takast kontakt med Sogn og Fjordane fylkeskommune i god tid før tiltaka i planen skal settast i gang slik at omfanget av granskinga kan fastsettast (§ 10 vedtak).

Utgifter i samband med den arkeologiske granskinga, skal dekkast av tiltakshavar, jf. Kulturminnelova § 10.

Det er Universitetsmuseet i Bergen som utfører dei arkeologiske utgravingane etter at § 10 vedtaket er fatta.

Regulering til bevaring

Sogn og Fjordane fylkeskommune føreset at alle kjende automatisk freda kulturminne (eller spesifikt kva for kulturminne ...id ..) vert merka av i planen som omsynssone d) bandlagt etter kulturminnelova i plankartet jf. Pbl. § 11 - 8, SOSI - kode H - 730. Omsynssone d) skal ha svart rutenettskravur. (I denne saka kan det med fordel lagast ein større buffer – hensynssone c) H570.) Det må òg komme fram i føresegnene av omsynssona(/nene) at kulturminna i planen er automatisk freda.

Faktura etter kulturminneregistreringane kjem i eige brev.

Ta gjerne kontakt om det er spørsmål.

Konklusjon

Vi viser til brev, dagsett

Vi viser til Rundskriv T-02/07 frå Landbruksdepartementet/Miljøverndepartementet som omhandlar tiltak omfatta av både nydyrkingsføreskrifta og kulturminnelova §§ 9 og 10. I følgje rundskrivet som gjeld undersøkingsplikta og kostnadsdekning, er det lagt til grunn at nydyrkingstiltak som utgjer 15 dekar eller meir av samla overflate over ein periode på 5 år, er eit større privat tiltak.

Jamfør § 9 plikter den ansvarlege leiar eller forvaltningsorgan ved planlegging av større offentlege eller private tiltak etter lova § 8, første ledd, å undersøke om tiltaket verkar inn på automatisk freda kulturminne på ein måte som er nemnt i lova § 3, første ledd. I følgje same rundskriv skal regional kulturminnemynde, dvs fylkeskommunen, òg få høve til å komme med fråsegn i tiltak som ikkje er å rekne som større private tiltak.

Det er ikkje opplysningar i arkivet om automatisk freda kulturminne innanfor det aktuelle området for oppdyrking på, gnr , bnr , i ...kommune. Fylkeskommunen vurderer potensiale for uregistrerte automatisk freda kulturminne i området som lite. På slikt grunnlag ser vi at det omsøkte arealet ikkje fell innunder føresegnene i nemnde rundskriv.

Vi understrekar at dersom det i samband med tiltak i marka vert oppdaga automatisk freda kulturminne som tidlegare ikkje er kjend, skal arbeidet stansast i den utstrekning det råkar kulturminna eller sikringssonene deira på fem meter. Det er viktig at dei som utfører arbeidet i marka òg er gjort kjend med dette. Melding om funn skal straks sendast Sogn og Fjordane fylkeskommune, Nærings- og Kulturavdelinga, j.fr. lov om kulturminner § 8, andre ledd.

Det er kommunen som har vedtaksmynde i saker som gjeld nydyrking og inngrep i kulturlandskapet. Tiltaket må derfor ikkje starte opp før det er avklart med landbrukskontoret i kommunen.

Klage handsaming

Klage så tidleg som mogeleg og helst rett etter at vedtake til kommunen er kjent. Dette for å stoppe at vedtaket vert sett ut i livet før klaga er handsama og «kjøpe» litt tid til å formulere sjølve klaga. Dersom det er stort arbeidspress held å sende eit slikt brev innan klagefristen er ute.

Vi viser til brev av 13. oktober 2016, der xxxxxxxx kommune varslar om at det er gjeve løyve til riving av ein verneverdig uthus/låve i xxxxx xxxxx, dykkar referanse til utval for Plan og utvikling, sak 057/16

Skriv litt om saka og vise til reguleringsføresegnene

Den gamle tømra låvebygningen står sentralt plassert i xxxxxx og er i dag eit landemerke i bygda. Bygningen er registrert i SEFRAK- og er her datert til perioden 1825 – 1849. Sjølv om bygningen etter kvart har fått betydeleg skade etter angrep av husbukk, vil det vere uheldig å rive bygningen for å erstatte denne med noko heilt nytt. Etter reguleringsføresegnene heiter det at; bygg som må fjernast skal om mogeleg erstattast med nybygg som i form, storleik, farge og materialbruk fell naturleg inn i den eksisterande bygningsmassen.

Ut i frå dei føringane som ligg i reguleringsplanen og det spesielle landskapselementet den gamle driftsbygningen utgjør i xxxxxxxx, vil det etter vår vurdering vere naturleg at bygningen får stå som den er eller at den vert restaurert. Riving er etter vår vurdering direkte i strid med reguleringsføremålet, bevaring. (**..direkte i strid med syner eigentleg til pbl §19.2 ...er i strid med planen**)

Viktig å ha med rett saksnummer kva organ i kommunen som har fatta vedtaket (politisk eller administrativt) og kva datoen det er fatta. Viktig å få med at fylkeskommunen krev vedtaket oppheva

Sogn og Fjordane fylkeskommune, klagar med dette på xxxxxxxx kommune sitt vedtak i sak 057/16 handsama i utval for Plan og utvikling 3. oktober 2016. Grunngeving for klaga er at det etter vårt syn ikkje i tilstrekkeleg grad er teke omsyn til dei kulturhistoriske verdiane slik det går fram av reguleringsplan for xxxxxxxx av 10. mai 1996, der den gamle tømra driftsbygningen i xxxxxx er regulert til spesialområde bygnings- og landskapsvern, SB7. Vi ser det som naturleg at vedtaket i sak 05 7/16 vert oppheva.

Sogn og Fjordane fylkeskommune vil sende nærmare grunngeving for klagen i eige skriv.

Vi ber om at xxxxxxxx kommune sitt vedtak i sak 057/16 får utsat iverksetjing – oppsetjande verknad etter forvaltningsloven § 42 slik at vedtaket ikkje kan setjast i verk før etter at klagahandsaminga er avslutta.

Kopi til:

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane Njøsavegen 2 6863 LEIKANGER

Utforming av sjølve klageskrivet

xxxxxx kommune - gnr 51 bnr 41 xxxxxxxx. Klage på vedtak om riving av verneverdig uthus

Vi viser til brev av 13. oktober 2016, der xxxxxx kommune varslar om at det er gjeve løyve til riving av ein verneverdig uthus/låve i Undredal sentrum og til vår klage i brev av 28. oktober 2016. Saka har fått oppsetjande verknad fram til klagen er ferdighandsama. Dykkar referanse er, utval for Plan og utvikling, sak 057/16.

Sogn og Fjordane fylkeskommune har i brev av 20. juni 2014 gjort slik uttale i saka:

Etter Sogn og Fjordane fylkeskommune sin kulturminnefaglege vurdering, kan vi ikkje tilrå riving av bygningar som ligg i område regulert til spesialområde bevaring. Ut i frå dei føringane som ligg i reguleringsplanen og det spesielle landskapselementet den gamle driftsbygningen utgjer i xxxxxxxx, vil det etter vår vurdering vere naturleg å restaurere bygningen. Riving vil i denne saka vere direkte i strid med reguleringsføremålet, bevaring. Det er vanskeleg å sjå at grunngjevinga for søknaden skal tilseie at bygningen kan rivast.

xxxxxx kommune har i sak 057/16 gjort slikt vedtak:

xxxxxx kommune gir dispensasjon frå reguleringsplan for xxxxxxxx, til ombygging, riving og nybygg på gnr 51, bnr 41 i xxxxx. Vilkår for dispensasjon:

- nybygg blir lafta som i dag
- bygget blir forlenga ca 2 m i forhold til framlagte skisse
- reviderte teikningar må medfølgje søknad om riving

Kopier vedtaket eller summer opp hovudpunkta i vedtaket

Bakgrunn for saka

Saka gjeld riving av xxxlØa i xxxx. xxxxxx kommune har motteke søknad om rammeløyve for riving og ombygging av uthus/lØe, utbetring av murane etter lØa og bygging av tak over uteplass med eldstad.

Etter gjeldande reguleringsplan for xxxxxxx, er området regulert til spesialområde bygnings- og landskapsvern, SB7. Låvebygningen det er søkt om å få rive, er merkt som eksisterande bygg eldre enn år 1900, som inngår i plan. (er markert med feit strek i kartet pbl1983) Riving av låven krev dispensasjon frå reguleringsplan. Føremålet med reguleringsplanen er å verne om xxxxxxx sitt særpreg i busetnad og landskapsform.

Der den gamle driftsbygningen står, er arealet regulert til Spesialområde – bygnings- og landskapsvern. Bygg som er bygde før 1900 og er vist med raster, skal ikkje rivast.

Det er søkte om dispensasjon frå kommuneplanen 2008-2020 med grunnlag i størrelsen på det nye stØlshus på xxxx. Etter retningslinjene til kommuneplanen heiter det: I stØlsområdet bør det berre førast opp enkle bygningar inkludert bislag, i hovudsak i same storleik og materialval som opphavleg stØlshus.

Arealet er omfatta av kommuneplanen for xxxxxxx 2008-2020 og er regulert som LNF- område.

Kulturminnefagleg vurdering

Den gamle tØmra låvebygningen står sentralt plassert i Undredal og er i dag eit landemerke i bygda. Bygningen er registrert i SEFRAX- og er her datert til perioden 1825 – 1849. Sjølv om bygningen etter kvart har fått betydeleg skade etter angrep av husbukk, vil det vere uheldig å rive bygningen for å erstatte denne med noko heilt nytt. Så lenge det ikkje vert gjort spesielle tiltak på den gamle låven, er tilstanden ikkje verre enn at bygningen kan stå i lang tid enno. Dette kjem tydeleg fram i søknadspapira gjennom oppsummeringa til xxxxxxxxx.

xxxxxx har gjort ei kulturhistorisk analyse av xxxxlØa, LØe i xxxxxx gnr 51- bnr 4 (22.09.2015) med forslag til tiltak:

Løa kan stå slik den står i mange år ennå, men den vil gradevis forfalle viss ikkje tiltak blir satt i verk

Les nøye sakspapira og bruk dei argumenta som understrekar det synet vi vil framheve.

xxxxløa er eit sentralt bygg i xxxxxx. Dette går fram både av gjeldande reguleringsplan og i arbeide med å utforme ny reguleringsplan for bygda. Bygningen er i tillegg dokumentert av arkitekt xxxxxx i restaureringsplan for xxxxxxxx. I den samanheng vert det lagt vekt på at det ikkje er gjort større tiltak på bygningen, den er i stor grad autentisk. Låven har ein høg kulturhistorisk verdi og er eit av dei eldste symbolbygga på strandstaden xxxxx. Dette går tydeleg fram av ei forholdsvis fersk stadanalyse for xxxxx og ikkje minst av utgreiinga til xxxxxxxx, som ligg ved sakspapira. Vi er av den grunn undrande over at det no er gjort eit politisk vedtak i strid med det som går fram av arbeidsdokumenta til ny detaljregulering områderegulering.

I samanheng med pågåande områderegulering i xxxxxxxx har det blitt utvikla ei stadanalyse av xxxxxxxx; xxxxxxxx ressurskartlegging - analyse - moglegheiter (17.04.2015) xxxxxxxx xxxxxxxx, her heiter det:

Det er viktig å ta vare på dei få andre gamle bygningane som står att i grenda. Dei gjev ei historisk tyngd, og forankrar landsbyen til ressursane som gjorde et mogleg å leva her tidlegare. Nokre av dei er signalbygg. Eit av dei viktigaste elementa i bygningsmiljøet i sentrum er xxxxxxxxløa. Løa er eit sentral bygg i sentrum, både bokstaveleg tala og i overført betydning. Løa forankrar sentrum og bygda, og viser at vi har ein gamal busetnad knytt til landbruk. Foret i løa vart slått og tørka på xxxxxx og rodd heim hit. Her er og oppslagstavla for alt som foregår i bygda, den fungerer som kulturformidlar også for turistar som besøker bygda og som vil sjå kva folk driv med her. Eit anna bygg er xxxxx stova, den blir restaurert no. Xxxxxxx ved kaien vart restaurert for nokre år sida. Bygningane er dokumentert av xxxxx i restaureringsplan for xxxxxxxx. Andre eldre bygningar har fått ny kledning og er gjerne meir oppgraderte og vedlikehaldne

xxxxx xxxxxxxx har i samband med stadanalysen peika på ein del større tiltak som kan koplast opp mot reguleringsplanen. Eit av tiltaka er å oppretthalde xxxxxxxløa som del av den viktige kulturhistoria i sentrum og som styrkar landsbypreget, gjennom restaurering.

Løyve til oppføring av «sel» med tydeleg hyttepreg i eit LNF- og tradisjonelt stølsområde, vil etter vår vurdering lett føre til presedens. Ein slik presedens vil igjen vere med på å undergrave kommuneplanen som eit effektivt informasjons- og styringsdokument for xxxxx kommune. Denne presedensen vil ikkje berre gjelde for område rundt xxxxxxxx, men i heile xxxxxx kommune. Dersom vedtaket i sak 037/17 vert ståande, vil det vere vanskeleg å ta vare på dei meir tradisjonelle stølsområda for å skape utvikling av ny næringsverksemd gjennom tradisjonell oppleving, læring og formidling.

Vurdering

Vilkåra for å gje dispensasjon frå reguleringsplaner er gjennom ny plan- og bygningslovgjeving stramma noko inn. Søknad om dispensasjon skal i tillegg grunngjevast. Det er i denne saka vanskeleg å sjå ei vektig grunngjeving for å gje dispensasjon. I søknaden ikkje lagt vekt på dei store kulturhistoriske verdiane i xxxxx og korleis eit nybygg vil påverke spesialområde for bygning- og landskapsvern i strandsitjarstaden.

Frå xxxxxx ved arkitekt xxxxxxxx ligg det på vegne av xxxxxx føre ein søknad om ombygging, riving og nybygg på gbnr 51/41. Dispensasjonssøknaden, frå arkitekt xxxxxxxx har slik grunngjeving:

Både ytterveggar og tak på løa er i så dårleg stand at eigaren ser det som umogleg å restaurera løa til ein akseptabel stand. Huset har heller ingen bruksmessig verdi. Dei gamle murane vil bli sett i stand so godt som råd og vil danne grunnlag for ny uteplass, delvis med tak over.

Ansvarleg søkjar, xxxxxxxxx, (15.01.2016) har uttalt seg slik til dispensasjonssøknaden:
Noverande eigar har ikkje bruk for ein slik bygning, og bygg som ikkje vert brukt går det som regel nedover med. Bygget vil og ta mesteparten av tomte mot nord slik at hovedhuset ikkje får nokon fin uteplass. Ein skjerm uteplass er det behov for.

Grunngjevinga for søknaden er det viktig å vurdere nøye. Private mål og ynskje er ikkje dispensasjonsgrunn. I grunngjevinga for klaga må det leggjast vekt på verneverdien.

De kan sjå ut til at søkjar si grunngjevinga for dispensasjon legg mest vekt på mogelegheitene til å skape ei ny skjerma uteplas med tak over. Ei slik grunngjeving støttar opp om eigar sine private målsetjingar, men set samtidig til side dei overordna samfunnsinteressene ei overordna reguleringsplan skal ivareta. Riving av xxxxxx vil etter vår vurdering setje reguleringsføremålet, spesialområde bygnings- og landskapsvern vesentleg til side. Det er vanskeleg å sjå at grunngjevinga for søknaden skal tilseie at bygningen kan rivast. Ut i frå dei føringane som ligg i reguleringsplanen og det spesielle landskapselementet den gamle bygningen utgjer i xxxxxxxx, vil det etter vår vurdering vere naturleg å restaurere bygningen. Dette er likevel ikkje noko krav. xxxxxløa gjer seg best i landskapet slik den står i dag. Riving vil i denne saka vere direkte i strid med reguleringsføremålet, bevaring.

Grunngjevinga for vedtaket er viktig spesielt dersom det ikkje er samsvar mellom saksutgreiing og vedtak. Vedtake under er ikkje grunngjeve på ein god måte.

xxxxxx kommune ved utval for Plan og utvikling har i vedtaket til saka lagt vekt på at;
- Føremålet for bruk er udelt positivt og det er tidlegare gjeve løyve til bygg i tilsvarande stoleik i same området.

Frå plan- og bygningsloven

Ei reguleringsplan er utforma gjennom ein omfattande prosess med mange ulike avvegingar og vedteken av kommunen sitt øvst folkevalde organ, kommunestyret. Det skal av den grunn ikkje vere ei kurrant sak å fråvike ei stadfesta reguleringsplan

Eller slik

Gjeldande mål for ei nasjonal kulturminneforvaltning er uttrykt slik:

"Mangfaldet av kulturminne og kulturmiljø skal forvaltast og takast vare på som bruksressursar, og som grunnlag for kunnskap, oppleving og verdiskaping. Eit representativt utval av kulturminne og kulturmiljø skal takast vare på i eit langsiktig perspektiv."

Eit område som i stadfesta kommunedelplan har føresegnar som legg vekt på å ta vare på kulturlandselement og verneverdige bygg (føresegnene punkt 1), har gjennom plan- og bygningslovgjevinga fått seg tillagt eit vern i eit slikt langsiktig perspektiv.

Ved vurdering av ein dispensasjon, må det etter vår syn leggjast stor vekt på om dispensasjon er direkte skadelidande for dei omsyn reguleringa skal ivareta, i dette tilfelle eit område der det er lagt spesiell vekt på dei arkitektoniske og kulturhistoriske verdiane i eit maritimt bygningsmiljø. Bygging av eit omfattande kaianlegg i fronten av eit verneverdig sjøhumiljø, er etter Sogn og Fjordane fylkeskommune, kulturavdelinga, sitt syn med på å "utvatne" dei historiske, estetiske og arkitektoniske verdiane eit område med vekt på bygningsvern skal ivareta.

Frå kulturminneloven

Kulturminnelova legg vekt på at kulturminne og kulturmiljø med deira eigenart og variasjon skal vernast både som ein del av kulturarven, vår identitet og som ledd i ein heilskapleg miljø- og ressursforvaltning. Det er eit nasjonalt ansvar å ta vare på desse ressursane som vitneskapleg kilemateriale og som varig grunnlag for nolevande og framtidige generasjonar sine opplevingar, sjølvforståing, trivsel og virke.

Frå plan og bygningsloven

Føremålet med PBL er å fremje bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjonar. Planlegging etter loven skal vere med på å samordne statlege, regionale og kommunale oppgåver og gje grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressursar.

Kulturminneverdiane i samfunnet vårt er å sjå på som ein ikkje fornybar ressurs. Ved å svekke kulturminneverdiane i eit område, er ein samtidig med på å ta bort noko av grunnlaget for verdiskaping, læring, oppleving og mogelegheitene til ny utvikling for framtidige generasjonar.

Etter Plan- og bygningslova(Pbl) § 19.2, kan det ikkje gjevast dispensasjon dersom omsynet til dei forholda det vert gjeve dispensasjon frå, vert vesentleg sett til side, eller dersom føremålet med

sjølve lova vert sett til sides. I tillegg må fordelene ved å gje dispensasjon, etter ei samla vurdering, vere klårt større enn ulempene. Der regionale og statlege mynde sitt fagområde direkte vert råka, skal dei ha moglegheit for å uttale seg før det vert gjeve dispensasjon frå planer og plankrav. Gjennom den nye plan- og bygningslova er også høve til å gje dispensasjon stramma inn.

Vi er einige med xxxxxxxx kommune i at det ut i frå den biletdokumentasjonen som er lagt ved saka, er vanskeleg å tyde kva kai som kan ha vore på staden tidlegare. Det er etter vårt syn viktigare å legge vekt på situasjonen i dag og dei forholda som var på reguleringstidspunktet. Dersom vedtaket i sak FSK-082/15 vert ståande, vil det mest truleg føre til presedens og xxxxxxxxx kommune kan dermed risikere å miste den styringsreiskapen ein kommunedelplan kan nyttast til.

Klage

Sogn og Fjordane fylkeskommune, klagar med dette på xxxxxxxkommune sitt vedtak i sak 057/16 handsama i utval for xxxxxxxxxxxx 3. oktober 2016. Grunngeving for klaga er at det etter vårt syn ikkje i tilstrekkeleg grad er teke omsyn til dei kulturhistoriske verdiane slik det går fram av reguleringsplan for xxxxxxxxxl av 10. mai 1996, der den gamle tømra driftsbygningen i xxxxxxxx, xxxxxxxløa, er regulert til spesialområde bygnings- og landskapsvern, SB7. Vi ser det som naturleg at vedtaket i sak 05 7/16 vert oppheva.

Vi ser fram til ein vidare dialog i saka.

MAL FOR MOSEGNER

Samandrag

Framlegg til motsegn gjeld areal/arealdisponeringsom er i konflikt med (Askeladden ID nr).

Bakgrunn

Grunnen til at saka er fremja

Fylkeskommunen sitt mynde

Fylkeskommunen har delegert mynde til å sjå til at (automatisk) freda vert forvalta på ein god måte gjennom arealplanlegging. Lov om kulturminne er ei særlov og går føre Plan- og bygningslova dersom det er konflikt. Dersom fylkeskommunen vel å ikkje fremje motsegna som ligg føre, kan fagansvarleg for kulturminne vurdere å sende sak uavkorta til Riksantikvaren. Dette følger av prinsippet om samarbeidsplikten i forskriftenes § 3 om faglig ansvarfordeling innen kulturminnevernet m.v. gitt av Miljøverndepartementet 30.juni 1989, jf rundskriv T-6/89. Riksantikvaren tek då over saka, inkludert det planfaglege.

Om planframlegget

Møte og synfaringar som er gjennomført

Kulturminnefagleg vurdering

Skildring av kulturminnet/kulturmiljøet med fagleg vurdering av kulturminneverdiane.

Konklusjon

Fylkesrådmannen vurderer arealføremåltil ikkje å vere i samsvar med vern av (automatisk) freda kulturminne av nasjonal verdi (ID nr.), og rår fylkesutvalet til å gå til motsegn mot at arealdisponering.....

Godkjenningsrutinar i sakshandsaminga.

Type sak	Gokjenning av plansjefen	Godkjenning av fylkesdirektør for kultur- og næring	Godkjenning av fylkesrådmann	Utsjekk med jurist
Uttale til kommunale planstrategiar			x	
Uttale til kommuneplanen sin samfunnsdel			x	
Motsegn saker			x	
Uttale til kommuneplanen sin arealdel	x			
Uttale til reguleringsplanar	x			
Uttale til dispensasjonar frå Plan og byggningslova		x		
Politiske saker HNK		x		
Varsel om motsegn til kommunale planar		x		Ved behov
Klage på dispensasjonsvedtak etter PBL		x		Ved behov
Melding om brot på kulturminnelova		x		x
Søknad om dispensasjon etter Lov om kulturminne (§ 8, 15 og 19)		x		
Fredingssaker		x		

Prøveprosjekt mellombels delegering av styresmakt i saker med heimel i kulturminnelova (kml) § 8 fyrste, andre og fjerde ledd

Brevmal for vedtak etter kml § 8. 2. ledd:

Stad, gnr./bnr., kommune, fylke. Type tiltak.

Løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne, jf. kulturminnelova § 8 andre ledd

Konflikt med id.nr. xxxxxxx

Vi viser til brev/telefon/ melding frå *(namn på den som har meldt frå om funnet)* den *(datoen)* vedrørande funn av automatisk freda kulturminne ved anleggsarbeid for *(type tiltak)* på *(gardsnamn, gnr./bnr., kommune, fylke)*.

Saka gjeld funn av *(kokegrop/eldstad/kullgrop/dyrkingsspor/fyllskift/ nedgraving)* som er automatisk freda i medhald av Lov om kulturminner av 1978 nr. 50 kml § 4 fyrste ledd pkt. a.

Funnet vart meldt til *(namn på fylkeskommune)* den *(datoen)*.

I samsvar med § 8 andre ledd, skal vedkomande styresmakt avgjere om arbeidet kan fortsetje, og i tilfellet på kva vilkår. *(Namn på fylkeskommune)* er rett styresmakt i denne saka, i medhald til Miljøverndepartementets delegasjonsvedtak av 24.3.2011.

Vedtak

Med heimel i kulturminnelova § 8 andre ledd fattar *(namn på fylkeskommune)* følgjande vedtak:

I samanheng med etablering (type tiltak) på (gardsnamn) blir det gitt løyve til å fjerne automatisk freda kulturminne i form av (kokegrop/eldstad/kullgrop/dyrkingsspor/fyllskift/nedgraving), id.nr. xxxxx, på gnr. xx, bnr xx i (namn på kommune), jf. avmerking på vedlagd kart, stempla (namn på fylkeskommune) og datert (dato).

Løyve blir gitt med følgjande vilkår:

Før arbeidet som er knytt til (type tiltak) kan vidareførast, skal (namn på fylkeskommune) fylkeskommune gjennomføre ein avgrensa dokumentasjon av det(dei) påverka kulturminnet(kulturminna).

(Namn på tiltakshavar) skal koste den arkeologiske granskinga, jf. kulturminnelova § 10. Omfanget av arbeidet er planlagt til kr (sum), jf. budsjett utarbeidt av (namn på fylkeskommune) datert (dato).

Ev. løyve blir gitt utan vilkår om arkeologisk gransking.

Klagerett

De kan klage på vedtaket innan 6 veker frå dette brevet vart mottatt, jf. kml § 8 fyrste ledd tredje punktum. Ei eventuell klage blir retta/adressert til Riksantikvaren, men skal sendast til *(namn på fylkeskommune)* fylkeskommune.

Skildring av kulturminna

(Framstilling av det automatisk freda kulturminnet.)

(Type kulturminne) er automatisk freda i medhald av kulturminnelova § 4 fyrste ledd pkt. (x).

Skildring av tiltaket

(Skildring av tiltaket. Vurdering av kva samfunnsnytte tiltaket har. Forklaring på korleis kulturminnet vart oppdaga, og korleis fylkeskommunen mottok meldinga.

(Namn på fylkeskommune) området som er synfart *(dato)*.

***(Namn på fylkeskommune)* fylkeskommune sine merknader og grunngjeving for vedtaket**

(Fylkeskommunen si vurdering av verneverdien til kulturminnet og samfunnsnyttan av tiltaket).

(Namn på fylkeskommune) finn, etter ei samla vurdering, at det kan gjevast løyve til fjerning av kulturminne i tråd med vårt vedtak med vilkår.

Vennleg helsing

Vedlegg: Kart stempla *(namn på fylkeskommune)* fylkeskommune og datert *(dato)*

Kopi med vedlegg til: Vedkomande forvaltningsmuseum

Riksantikvaren, Pb. 8196 Dep, 0034 Oslo

Prøveprosjekt mellombels delegering av fullmakt i visse saker med heimel i kulturminnelova § 8 fyrste, andre og fjerde ledd

Brevmal for del av utsegn til reguleringsplan:

Løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne med heimel i kml § 8 fjerde ledd

Innanfor reguleringsområdet er det registrert automatisk freda kulturminne i form av (*kulturminne m/id.nr.*). Desse er freda med heimel i Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 kml § 4 fyrste ledd pkt. (xx). I medhald til kml § 8 fjerde ledd skal det, i samband med handsaming av reguleringsplanen, takast stilling til om det kan gjevast løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne som blir påverka av planen. (*Namn på fylkeskommune*) er rett mynde til å avgjere dispensasjonsspørsmålet i denne saka, i medhald til delegasjonsvedtaket til Miljøverndepartementet av 24.3.2011.

Alt. 1

(*Namn på fylkeskommune*) finn etter ei samla vurdering å tillate at reguleringsplanen for (*namn på reguleringsplan*) i (*namn på kommune*) blir vedteke utan vilkår om ytterlegare arkeologisk undersøking av (*type kulturminne*) (*id.nr.*) før tiltak i medhald til planen blir realisert. Tilstrekkeleg dokumentasjon er allereie gjennomført i samband med registrering som er utført av (*namn på fylkeskommune*).

Ev. andre merknader vedrørande kulturminneinteresser.

Alt. 2

(*Namn på fylkeskommune*) finn etter ei samla vurdering å kunne tillate at reguleringsplanen for (*namn på reguleringsplan*) i (*namn på kommune*) blir vedteke utan vilkår om arkeologisk gransking av (*type kulturminne*) (*id.nr.*) før tiltak som er i medhald til planen blir realisert.

Ev. andre merknader vedrørande kulturminneinteresser.

Vedlegg: Kart stempla (*namn på fylkeskommune*) fylkeskommune og datert (*dato*)

Kopi med vedlegg til: Vedkomande forvaltningsmuseum
Riksantikvaren, Pb. 8196 Dep, 0034 Oslo

Intern sjekkliste for kulturminne/kulturmiljø/kulturlandskap ved arealplanar og planforum

Type kulturminne	Databaser	Merknader
Automatisk freda kulturminne <ul style="list-style-type: none"> • Registrerte automatisk freda kulturminne • Potensiale for funn av automatisk freda kulturminne • Område med stor tidsdjupne • Funnstadar 	Askeladden, Visning i Fylkesatlas Topografisk arkiv Museumstilvekts Førhistoriske minne	Kommuneplanar og kommunedelplanar: <ul style="list-style-type: none"> • må ta atterhald om at ein ikkje er einig i arealbruken. • Må ha detaljplanar til uttale. • Gjennomføring av §9 Andre forvaltningsmyndigheiter RA: <ul style="list-style-type: none"> • Dispensasjon frå kulturminnelova • Mellomalderkyrkjegardar • festningsanlegg
Freda bygningar <ul style="list-style-type: none"> • Vedtaksfreda bygningar kml § 15 • Områdefredingar kml § 19 • Automatisk freda bygningar 	Askeladden/visning i fylkesatlas SEFRAC Matrikkelen	<ul style="list-style-type: none"> • Alle tiltak utover ordinært vedlikehald krev dispensasjon frå kulturminnelova. • Alle tiltak i freda område må ha dispensasjon frå kulturminnelova. Alle freda bygningar som ikkje har områdefreding etter kml § 19 må få ein omsynssone etter plan og bygningslo Andre forvaltningsmyndigheiter RA <ul style="list-style-type: none"> • Staten sine bygningar/kulturminne (vegar, kraftlinjer, jernbane osv.) • Mellomalderbygningar va-

<p>Kyrkjer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Listeførte kyrkjer • Automatisk freda kyrkjer • Mellomalderkyrkjegardar • Kyrkjer • Kyrkjegardar frå nyare tid (lepra, krig, private osv) • Gravminne/gravsteinar 	<p>Askeladden Visning i fylkesatlas Kulturminnesøk</p> <p>Fylkeskommunen er forvaltningsmynde for omgjevnadane til dei listeførte kyrkjerne</p> <p>Andre forvaltningsmyndigheiter RA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mellomalder kyrkjer • Mellomalder kyrkjegardar • Listeførte kyrkjer (bygningen) <p>Andre forvaltningsmyndigheiter biskopen Alle kyrkjer</p>	
<p>Verneverdige bygningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kjende verneverdige bygningar og bygningsmiljø <ul style="list-style-type: none"> ○ Bygningar og miljø som allereie er regulert til bevaring • Ukjende verneverdige bygningar og bygningsmiljø • Spesielle bygningstypar • Hageanlegg • Bygningar og miljø frå 1900 til ca. 1970 • Ukjende bygningar frå før 1650 	<p>SEFRAC Fylkesatlas Verneplanar for kommunen (11. kommunar) Bygdebøker Fylkesleksikon Kulturhistoriske stadanalysar NB! registeret</p>	

<p>Andre typar kulturminne frå nyare tid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vegar, stiar og stølsråser (ligg ofte i LNF områder) • Kaier og vorrar, andre maritime kulturminne • Det gamle jordbrukslandskapet, til dømes: bakkemurar, rydningsrøyser, steingardar • Krigsminne • Produksjonsanlegg/industri/steinbrot • Andre • 	<p>Økonomisk kartverk Registreringar og rapportar frå HISF</p> <p>Andre forvaltningsmynde for statlege verneplanar er til dømes vegdirektoratet, kystverket, jernbaneloverket osv.</p>	<p>Må være spesielt oppmerksom for vorrar utan naust.</p> <p>Heilskaplege miljø</p> <p>Spesielle særprega eller typiske kulturminne</p>
<p>Verdsarv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urnesstavkyrkje • Kvernsteinsbrota i Hyllestad • Vestnorsk fjordlandskap – delområde Nærøyfjorden 	<p>Anna forvaltningsmynde RA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urnesstavkyrkje • Dispensasjon etter kulturminneloven for automatisk freda kulturminne 	
<p>Kulturlandskap</p> <ul style="list-style-type: none"> • By-/tettstadmiljø • Jordbrukslandskap, både innmark og utmark, • Hagemark, til dømes hassel, bjørk, einer ol. • Heilandskap, til dømes kystlynghei, terrengdekkande myr. • Sjøbrukslandskap • Stølsvollar, bygningar, stølsrårer • Det store landskapet rundt kulturminna • Industrielandskap • Immaterielle kulturminne 	<p>Registreringar og rapportar frå HISF Landskapskonvensjonen Nasjonalt verdifulle kulturlandskap Utvalde kulturlandskap i jordbruket Regionale kulturlandskapsområde Kommunevise kulturlandskapsrapportar Stadanalysar Strandsoneanlayse</p>	<p>Må vere oppmerksom på stor tidsdjupne.</p>

Immaterielle kulturminne <ul style="list-style-type: none"> • Stadar knytt til hendingar, segn og historie 	<ul style="list-style-type: none"> • Stadnamn • Segn, historiar, forteljingar • Bygdebøker etc. • Fylkesleksikon • Årbøker for historielag/museum ol. 	
Kulturminne i vatn og sjø <ul style="list-style-type: none"> • Vrak • Sjøområde ved handelsstadar • Steinalder • 	Bergen sjøfartmuseum Askeladden <ul style="list-style-type: none"> • Alle planar som inbefattar vant og sjø skal sendast til Bergen sjøfrartsmuseum 	Alle planar som inbefattar vant og sjø skal sendast til Bergen sjøfrartsmuseum
Kulturminne knytt til minoritetar <ul style="list-style-type: none"> • Dei reisande/taterane/splintar • Samisk • Jødiske kulturminne • Våre nye landsmenn 	Askeladden Stadnamn Munnlege overleveringar Bygdebøker Fylkesleksikon Årbøker frå historielag/museum ol.	

Planforum - Oversiktstabell over kulturminneverdiar innanfor planområdet som det må takast omsyn til

	Type kulturminne	Samordning PSA/FM evt.andre	Vurdere motsegn	Lokalisering	Formelt vern etter Pbl og Kml.	Database/visningar	Tilråding/omsynssone
Automatisk freda kulturminne							
Freda bygningar							
Kyrkjer							
Verneverdige bygningar							
Andre typar kulturminne							
Verdsarv							
Kulturlandskap							
Immaterielle kulturminne							
Kulturminne i vatn og sjø							
Kulturminne knytt til minoritetar							

Eksempel på utfylling til planforum

Plan: Førde kommune – Skei

Kulturminnetype	Type kulturminne/namn	Lokalisering	Formelt vern etter pbl. Og kml	Database/visningar	Tilråding/omsynssone
Automatisk freda kulturminne					
Freda bygningar	Kirkevolden	Gb.nr ...	Freda kml. § 15	Askeladden Fylkesatlas Kulturminnesøk	Bygningen må merkast på plankart. Omsynssone føremål bevaring rundt tomte
Kyrkjer	Førde kyrkje	Gb.nr. ...	Listeført	Askeladden Fylkesatlas Kulturminnesøk	Kyrkja må merkast med listeført kyrkje i plankart samt 60 m omsynssone rundt den.
	Førde kyrkjegard	Gb.nr. ..	Mellomalder	Askeladden Kulturminnesøk	
Verneverdige bygningar	Hagebyen	Gb.nr. ...	Nei	Nokon få kan være i SEFRAC Kulturminnesøk	Omsynssone føremål bevaring rundt det best bevarte området.
	Eldre bygningsmiljø rundt kyrkja og prestegarden	Gb.nr. ..		SEFRAC Kulturminnesøk	
Andre typar kulturminne	Ekserisplassen	Gb.nr. ...	Nei		Omsynssone føremål bevaring. Plassen må forbli ein open plass og ikkje regulerast til byggeområde.
Verdsarv					
Kulturlandskap	Sjøhola		Spesialområde		
	Løken				

Immaterielle kulturminne					
Kulturminne i vatn og sjø					
Kulturminne knytt til minoritetar					